

011853

DİA

ARBERRY, Arthur John

Madde Yayınlandıktan Sonra Gelen Doküman

03.05.2017

Kidwai, Abdur Raheem

Arberry's English translation of the Qur'ân: an assessment .-- 2006 ISSN: 0975-6590 : Insight
Islamicus: an Annual Journal of Studies and Research in Islam, vol. 6 pp. 6-15, (2006)

Qur'ân & Quranic studies / Koran / Kuran / Qoran / Coran | English language | Arabic language |
Translation, translating & interpreting; Arberry, A. J.

Arberry A.J.
011853

0163

10 Eylül 2017

دراسة نقدية لترجمة أرثر جون أربري معاني القرآن الكريم إلى الإنجليزية (القرآن مفسراً)

د. عبد الله عبد الرحمن الخطيب (*)

MADDE YAYINI ANINDA
SONRA GELEN DOKUMAN

(*) أستاذ مشارك، كلية الشريعة والدراسات الإسلامية، جامعة الشارقة.

بدین ترتیب به مدت دو سال به مطالعه زبان عربی و در کنار آن زبان فارسی پرداخت. استاد عربی او پروفیسور نیگلشن^۶ بود و فارسی را تحت نظر پروفیسور لوی^۷ آموخت (جهان پور، ص ۴۹۲-۴۹۳؛ آربری، ص 234-235؛ سرجات، ص 97).

پس از اتمام تحصیلات دوره لسانس زبان عربی به تحقیق و تفحص عمیق در زبان و ادبیات عربی پرداخت و محمودین عبدالجبار بنابر پیشنهاد نیگلشن و با دریافت کمک هزینه تحقیقاتی رایت^۸ ترجمه و تصحیح دو کتاب مواقف و مخاطبات الثقوی را آغاز کرد؛ این کتاب در سال ۱۹۳۵م در لندن به طبع رسید^۹. در سال ۱۹۳۱م به عضویت کالج پمبروک درآمد و با هزینه این کالج راهی مصر شد. در آنجا شروع به مطالعه کتب خطی کتابخانه ملکی مصر کرد و در سال ۱۹۳۲م به سمت ریاست گروه زبانهای کلاسیک دانشگاه قاهره انتخاب شد و به مدت دو سال به این کار مشغول بود. در این مدت از فلسطین، لبنان و سوریه دیدن کرد و نخستین اثرش را، که ترجمه منظومی از نمایشنامه‌ای با نام مجنون و لیلی^{۱۰} (قاهره، ۱۹۳۳م) اثر احمد شوقی^{۱۱} بود، به زبان انگلیسی منتشر کرد (آربری، ص 236-237).

در سال ۱۹۳۴م به انگلستان بازگشت و در کتابخانه دیوان هندوستان^{۱۲} در لندن به کار پرداخت. در سال ۱۹۳۶م به اخذ درجه دکتری ادبیات از دانشگاه کیمبریج نائل آمد. با شروع جنگ جهانی دوم در سال ۱۹۳۹م به وزارت اطلاعات بریتانیا منتقل شد. از جمله آثاری که در دوران جنگ منتشر کرد، یکی سهم بریتانیایی‌ها در مطالعات فارسی^{۱۳} (لندن، ۱۹۴۲م) و دیگری خاورشناسان بریتانیایی^{۱۴} (لندن، ۱۹۴۳م) بود. همچنین در این مدت سردبیری مجله روزگار نور را، که به زبان فارسی در لندن منتشر می‌شد، برعهده داشت (ویکتز، ص 355-356؛ الول ساتن، ص 278؛ حسینی طباطبایی، ص ۱۲۲-۱۲۴).

در سال ۱۹۴۴م، پس از بازنشسته شدن پروفیسور مینورسکی، کرسی زبان فارسی دانشگاه لندن به آربری واگذار شد. دو سال بعد به مقام استادی در رشته عربی ارتقا یافت و ریاست بخش مطالعات خاورمیانه به او تفویض شد. در سال ۱۹۴۷م، کرسی استادی زبان عربی سر توماس آدامز^{۱۵} در دانشگاه کیمبریج، یعنی همان کرسی‌ای که قبلاً در اختیار براون و نیگلشن بود، پس از استعفا پروفیسور استوری^{۱۶} به آربری

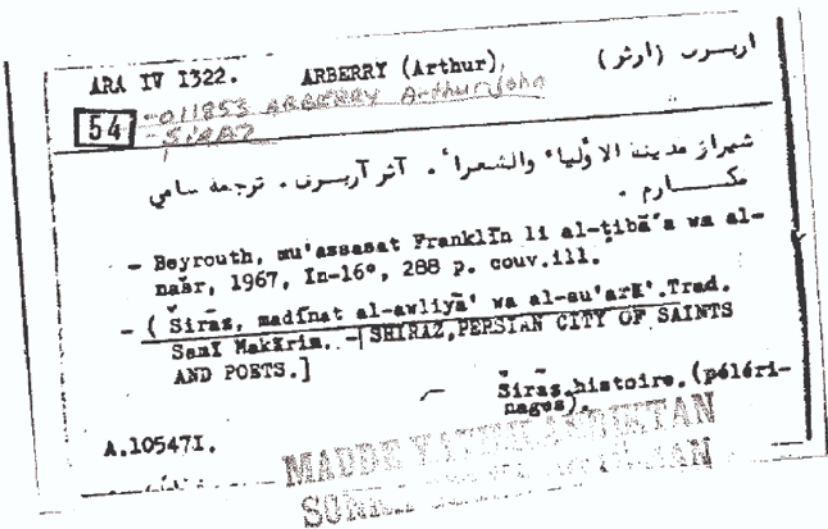
فرخزاد، فروغ، «چند گفت و شنود»، دفترهای زمانه، دفتر اول، ۱۳۴۱ش؛ مختاری، محمد، «نوجهر آتشی»، تهران، ۱۳۷۸ش؛ مرا تلنگر یادت بس (یادنامه)، به کوشش محمد ولی‌زاده، تهران، ۱۳۹۰ش؛ موحد، ضیاء، دیروز و امروز شعر فارسی، تهران، ۱۳۸۹ش؛ میرعابدینی، حسن، صدسال داستان‌نویسی ایران، تهران، ۱۳۷۷ش؛ یاحسینی، سیدقاسم، آتشی در مسیر زندگی، تهران، ۱۳۸۲ش.
شهنواز سلطان‌زاده

آربری، آرثر جان^۱. خاورشناس و یکی از نام‌آورترین پژوهشگران انگلیسی در ادبیات و تصوف اسلامی و ایرانی. در ۱۲ مه سال ۱۹۰۵م، در پورتمسث^۲، در خانواده‌ای نسبتاً فقیر و در محله‌ای کارگرانشین به دنیا آمد. پدرش، ویلیام آربری، از درجه‌داران نیروی دریایی انگلیس و مادرش از خانواده‌ای فقیر بود (آربری، ص 234؛ سکیلیتر، ص 364؛ لاکهارت، ص vii؛ سلماسی‌زاده، ص ۱۰۸۶).

تحصیلات آربری از سن سه سالگی شروع شد. او در آغاز به مطالعه مقدمات زبان انگلیسی و فرانسه روی آورد. پس از اتمام دوره تحصیلات اجباری، که در انگلستان آن زمان تا دوازده سالگی بود، به سبب ضعف مالی، توانایی ادامه تحصیل نداشت. اما موفق به کسب کمک هزینه‌ای تحصیلی شد و دوره تحصیلی جدید را آغاز کرد. در دبیرستان پورتمسث در رشته ریاضیات سرآمد دانش‌آموزان بود، ولی در سالهای آخر مدرسه به زبانهای باستانی یونانی و لاتینی علاقه‌مند شد و شاهکارهای ادبی این دو زبان را در خلال این سالها مطالعه کرد. در سال ۱۹۲۴م، پس از پذیرفته شدن در امتحان ورودی کالج پمبروک^۳ دانشگاه کیمبریج، که در واقع مرکز تحقیقات ایرانشناسی در انگلستان بود، به تحصیل این دو زبان پرداخت و پس از سه سال، در سال ۱۹۲۷م، با درجه ممتاز فارغ‌التحصیل شد.

پس از اتمام دوره تحصیلات «زبانهای کلاسیک» (= یونانی و لاتینی)، به سبب ناتوانی مالی، از ادامه تحصیل بازماند، و ناگزیر، به عنوان معلم زبانهای کلاسیک در یکی از مدارس مشغول به تدریس شد. اما، یکی از استادانش، به نام اِلیس مینس^۴، به او پیشنهاد کرد که می‌تواند از کمک هزینه تحصیلی پروفیسور براون^۵، ایران‌شناس شهر، استفاده کند به شرط آنکه در زبانهای عربی تحصیل کند. آربری، برای این کمک هزینه تحصیلی درخواست داد و تقاضای او مورد قبول واقع شد و

1. Arthur John Arberry	2. Portsmouth	3. Pembroke	4. Ellis Minns	5. Browne
6. Nicholson	7. Levy	8. Wright	9. <i>The Mawāqif and Mukhatabāt of al-Niffarī</i>	11. Aḥmad Shauqī
10. <i>Majnūn Laylā: A Poetical Drama in Five Acts Translated into English Verse</i>	12. India Office	13. <i>British Contributions to Persian Studies</i>	14. <i>British Orientalists</i>	
15. Sir Thomas Adams	16. Storey			

1837. Arberry, Arthur J. 'The Book of Knowledge'. IQ; 1967; 11 (3-4): 123-8.

Describes Kitab al-Ilm (Chester Beatty Manuscript 3491) of Abu Khaithama Zuhair ibn Harb an-Nasai (160-234/776-849).

Arberry.

WICKENS, G.M. Arthur John Arberry 1905-1969. *Proc. Brit. Acad.* 58(1972), pp. 355-366.

Arthur John Arberry 1805-1969

-011853 ARBERRY Arthur John
3550 ARBERRY, A.J., 'Ibrahim Bin Adham' (8th Century Sufi). *Dharma* (Kuala Lumpur), 34:1, 1990, pp.3-5

16 ARALIK 1993

MADDE YAYINLANDIKTAN SONRA GELEN DOKÜMAN

5674. Arberry, Arthur J.: *Sufism: an account of the mystics of Islam* / A. J. Arberry. - Repr. - London [u. a.] : Unwin Paperbacks, 1990. - 141 S. ISBN 0-04-297037-7

9 E 2243

25 OCAK 1994

1853. Arberry, A.J.

VAHID, S.A. A.J. Arberry, a great student of Iqbal. *Iqbal rev.* 131(1972), pp. 37-50.

A.J. Arberry, Iqbaliy
büyük mü talebesi

LYONS, M.C. In memoriam A.J. Arberry. *BAO* 6(1970), pp. 13-15.

VAHID, S.A. A.J. Arberry, a great student of Iqbal. *Iqbal rev.* 131(1972), pp. 37-50.

WICKENS, G.M. Arthur John Arberry 1905-1969. *Proc. Brit. Acad.* 58(1972), pp. 355-366.

RIAZ, Muhammad. Professor Arthur John Arberry and his contribution to Islamic literature. *J. Pak. Hist. Soc.* 20(1972), pp. 74-86.

MADDE YAYINLANDIKTAN SONRA GELEN DOKÜMAN

MADDE YAYINLANDIKTAN SONRA GELEN DOKÜMAN 106 KASIM 1991

Rypka, Jan zu: Arberry, Arthur J.: *Oriental essays. Portraits of seven scholars.* London 1960. In: *BiOr* 19.1962. S. 28-30.

Dazu auch: B. Spuler in: *WiN.S.* 6.1959-61. S. 273-274.

MADDE YAYINLANDIKTAN SONRA GELEN DOKÜMAN

106 KASIM 1991

Spuler, Bertold zu: Arberry, Arthur J.: *Oriental essays*, s.o. unter Rypka, J.

20184 HUSSAIN, Mahdi. Arberry's Legacy of Persia and new lights on Khandesh. *Indo-Iranica* 8iii (1955), pp. 15-19

Arberry'nin İran mirası
ve Kandes üzerine yeni
bilgiler.

04. SUBAT 1994

MADDE YAYINLANDIKTAN SONRA GELEN DOKÜMAN

ROSENTHAL, E. I. J.
Arthur J. Arberry - a tribute.
Relig. stud. 6 (1970), pp. 297-302

Arthur J. Arberry (1905-1969)

-Arberry, A.J.

Arberry, A. J. *Aspects of Islamic Civilization*. New York 1964.

ترجمته «التعرف» للكلا بادي A. J. Arberry, *The doctrine of the Sufis*
Cambridge, 1935

Arberry Arthur John
14544. c. 5.
ARBERRY (Arthur John)
Ishak b. Hunayn
ARISTOTLE
An Early Arabic Translation [by Ishak b. Hunayn] from the Greek [edited, with notes] by A.J. Arberry. al-Nabāt. كتاب النبات
In: Bulletin of the Faculty of Arts, University of Egypt, vol. I, pt. 1, pp. 48-76; vol. II, pt. 1, pp. 71-105. Cairo, 1933-4.
[An offprint of pt. 2] 14533. b. 10.

28 TEMMUZ 1992
MADDE YAYINLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

14 ARALIK 1998
Arberry Arthur John
"Risāla fī Qawānīn Šinā'at al-Shi'r." *Rivista Degli Studi Orientali*, ed. & tr. A.J. Arberry, Vol. XVII, Fasc. II-III (Rome, Dec. 1937-XVI), 266-278.

MADDE YAYINLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Arberry A.J.
ترجمه
«شعر و زمانه حافظ»
ضیاء الدین ترابی (۱۳۲۲-)، کیهان فرهنگی، پیاپی ۲۰۴، ص ۶۵-۶۲، فارسی، کتابخانه: ۶۵
کد پارسا: ۸۶۴۸۵۹
عنوان اصلی ذکر نشده است.
سبک شعری حافظ

ادوارد سعید، الاستشراق،
مترجمه کمال ابو دیب، ۱۹۸۴ بیروت،

آزبری، A. J. Arberry, ۱۰۵، ۳۳۹، ۳۴۶، ۳۴۷

DIA ktp.
950.72
SAİ.İ

011853 ARBERRY Arthur John
AZHAR...
[Azhār al-aṣṣāḥ].
ازهار الاشعاره
جمع ونقل از جورج آزبری
- Modern Arabic poetry, an anthology with English verse translations, by Arthur J. Arberry, ... - Cambridge, University press; Londres, Maṭba'at Taylūs li al-kutub al-agnabiya, 1967. -In-4° (25cm), [IV.] 70-78 p. [Ech. int. 2575-68] [4° O² 2015 (1)]
(Cambridge oriental series. 1.)
Poésie arabe. 20es. Anthologie.
18 ARALIK 1998
AZHĀR (al-)...
[AZHĀR [Al-] bayna al-qadīm wa al-ḥadīth].
الا زهر بین القديم والحديث
- Le Caire, al-maḥlis al-aṣṣā li al-ṣu'ūn al-islāmīya, s.d. -In-16° (20 cm), 100 p. [Don 1265 - 67] [16° O³ b. 1411]
(Al-Azhar bayna al-qadīm wa al-ḥadīth. Al-maḥlis al-aṣṣā li al-ṣu'ūn al-islāmīya.)
Caire (Le). Faculté de théologie al-Azar. Histoire.

14 ARALIK 1998
Arberry Arthur John
Kalabadi, Wuh b. Ibrahim
Teghiredi't. Evliya (Attar)
- Rynūt Kudat et Hamadani
Arberry, A.J. *The Doctrine of the Sufis*. Cambridge University Press, 1977.
Translation of Kalābādhi's *Kitāb al-ta'arruf*.
Muslim Saints and Mystics. London: RKP, 1966. Excerpts from the *Tadhkirat al-awliyā* of 'Attār.
Mystical Poems of Rūmī: first selection, poems 1-200. Chicago: 1968.
A Sufi Martyr: The Apologia of 'Ain al-Qudāt al-Hamadhānī. London: Allen & Unwin, 1969.
Sufism: An Account of the Mystics of Islam. London: Allen & Unwin, 1950.
"The Works of Shams al-Dīn al-Dailamī." BSOAS 29 (1966).

Arberry Arthur John
Arberry, Arthur J., *The Doctrine of the Sufis* (Cambridge: 1935; revised, Lahore: Muhammad Ashrof, 1966).
Arberry, Arthur J., *Revelation and Reason in Islam* (London: Allen and Unwin, 1957).
Arberry, Arthur J., *The Koran Interpreted* (London: George Allen and Unwin, 1955).

14 ARALIK 1998
MADDE YAYINLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

ARBERRY (Arthur John) 14523. c. 62/6
IBN al-FARID ('Umar ibn 'Alī) [Arberry Arthur John
Ibn al-Farid]
The Mystical Poems of Ibn al-Farid, translated
and annotated by A. J. Arberry. pp. 130.
Emery Walker: Dublin, Oxford printed, 1956. 4°. 8°
Chester Beatty Monographs, no. 6.

ARBERRY (Arthur John) 2013. e.
KUR'ĀN. - English. [Arberry Arthur John
Koran (Targūmān)]
The Koran Interpreted. [English version
by A. J. Arberry.]
pp. xiii, 674.
Oxford University Press: London, 1964.
World's Classics, no. 596. 8°

ARBERRY (Arthur John) 14570. c. 159
al-MUTANABBĪ (Abu al-Tayyib Ahmad ibn al-Husain) [Arberry Arthur John
Mutanabbi]
Poems of Al-Mutanabbi. A selection with
introduction, translations and notes
by A. J. Arberry.
pp. vi, 154.
University Press: Cambridge, 1967. 8°

ARBERRY (Arthur John) 14005. ss. 9
al-NIFFARĪ (Muhammad ibn 'Abd al-Jabbār) [Arberry Arthur John
Niffari]
The Mawaqif and Mukhatabat of Muhammad ibn
'Abd al-Jabbār al-Niffarī with other
fragments. Edited with translation,
commentary and indices by A. J. Arberry.
... كتاب المواقف
... كتاب الخطبات
[Two mystical treatises.] pp. xvii, 276, 218,
vi.
Luzac & Co.: London, 1938. 8°
"E. J. W. Gibb Memorial" Series, New Series, IX.

ARBERRY (Arthur John) 045000. a. 9
RELIGION IN THE MIDDLE EAST
Religion in the Middle East. Three
Religions in Concord and Conflict. General
editor: A. J. Arberry. Subject editors:
E. I. J. Rosenthal (Judaism), M. A. C. Warren
(Christianity), C. F. Beckingham (Islam).
2 vols.
Cambridge University Press: Cambridge, 1969. 8°

Arberry Arthur John 15018. c. 1
ZAEHNER (Robert Charles)
ARBERRY (Arthur John)
Bistamiana. [A refutation of some
of the views expressed by R. C. Zaehner
in "Hindu and Muslim Mysticism".]
In: Journal of the School of Oriental
and African Studies, vol. 25. pp. 28-37.
London, 1962. 8°

ARBERRY (Arthur John) W.P. 12180/1a
Modern Arabic poetry. An Anthology with
English verse translations. [A reissue.]
pp. 70, 70,
Cambridge University Press: Cambridge,
1967. 8°
Cambridge Oriental Series, no. 1.

Arberry Arthur John 14519. ss. 73
al-TIRMIDĪ (Muhammad ibn 'Alī), called al-HAKIM. [Arberry Arthur John
Hakim of Tirmidh
Nefis]
كتاب
البياضة وأدب النفس
al-Biyāḍah wa-Adab al-nafs. [Two mystical
treatises. Edited by A. J. Arberry and 'Alī
Hasan 'Abd al-Kādir.]
pp. 168,
Mustafa al-Bābī al-Halabī: Cairo, 1947. 8°

NN
ARBERRY, ARTHUR JOHN
Arberry, Arthur John, 1905- comp.
Az'hār al-ash'ār / mu'allafah-yi Arghūr J. Ārbārī;
mudavvanah va mutarjamah-yi Fazl al-Hāshimī Malik. —
al-Tab'ah I. — Lahore: Malik Sirajuddīn, 1964.
31, 239 p.; 24 cm.
Added t.p.: Modern Arabic poetry.
Arabic and Urdu; notes in Urdu.
I. Malik, Fazl al-Hāshimī. II. Title.
P37695.U7A7 ned 8-18401
DLC IU TxU SA65-9104
Arberry, Arthur John, 1905- cd.
[The legacy of Persia. Persian]
Mirās-i Irān: taḥf-i sūzdah tan az khāvarshināsān
/ zir-i nazar-i Ā. J. Ārbārī; tarjumah-i Ahmad Bī-
rāshk, Bahā' al-Dīn Pāzargād, 'Azīz Allāh Hātamī,
Muhammad Sa'īdī, 'Isā Sādiq, Muhammad Mu'tān.
— Teheran, 1336 [1958].
601 p.; ill. — (Intishārāt-i Bungāh-i Tarjumah va Naash-
i Kitāb; 54) (Majmū'ah-i Irānshināsī; 8)
Added t.p.: The legacy of Persia.
I. Bīrāshk, Ahmad. II. Title.
ned 8-18403

NNC
ARBERRY
Arberry, Arthur John, 1905- comp.
Naghmah-i gumshudah: tarjumah-i manzūmī az
ash'ār-i jadīd-i Fārsī bi-zabān-i Ingilīsī / Ā. J. Ārbārī
; bi-ihitām-i Yūsuf Jamshīdīpūr, Ghulām Husayn
Amīn. — Teheran, 1955.
128 p.
Added t.p.: Lost melody: contains a translation in verse of
new Persian poems.
Persian text and English translation on opposite pages.
I. Jamshīdīpūr, Yūsuf. II. Amīn, Ghulām Husayn. III.
Title. IV. Title: Lost melody.
ned 8-18404
CU InU

Arberry, Arthur John, 1905- comp.
Shī'r-i jadīd-i Fārsī / Ā. J. Ārbārī; mutarjim, Fath
Allāh Mujaḥḥadī. — [Teheran]: Amīr Kabīr, 1334
[1955].
88 p.; 21 cm.
Persian
I. Mujaḥḥadī, Fath Allāh. II. Title.
PK6436.A715 74-202706 ned 8-18402
DLC

Arberry, Arthur John, 1905-
[Shīrāz, Persian city of saints and poets. Arabic]
Shīrāz, madīnat al-awliyā' wa-al-shu'arā' / Arthur
Arberry; tarjamah Sāmī Makrīm. — [Beirut]:
Maktabat Lubnān, [1967].
278 p.
I. Makrīm, Sāmī Nasīb. II. Title.
nec 4-16216
OKU UU

Or. 73. b. 8 (5)

DUBLIN. - Chester Beatty Library
ARBERRY (Arthur John)

The Koran Illuminated. A Handlist of
the Korans in the Chester Beatty Library.
With 71 plates.
pp. xxvii, 82.

Hodges, Figgis & Co., Ltd.: Dublin, 1967.

8°.

Or. 73. b. 8 (5)

ARBERRY (Arthur John)

The Koran Illuminated. A Handlist of
the Korans in the Chester Beatty Library.
With 71 plates.
pp. xxvii, 82.

Hodges, Figgis & Co., Ltd.: Dublin, 1967.

8°.

2013. e.

KUR'AN. - English.

The Koran Interpreted. [English version
by A.J. Arberry.]
pp. xiii, 674.

Oxford University Press: London, 1964.

World's Classics. no. 596.

8°.

Arberry Arthur John
ARBERRY (Arthur John)

I.100/868

Aspects of Islamic Civilization. As
depicted in the original texts.
pp. 408.

George Allen & Unwin: London, 1964.

8°.

14519. ee. 73.

Arberry Arthur John

al-TIRMIDĪ (Muhammad ibn 'Alī), called al-HAKĪM.

كتاب
الرياضة وادب النفس

al-Riyāḍah wa-Adab al-naḥs. [Two mystical
treatises. Edited by A. J. Arberry and 'Alī
Hasan 'Abd al-Kādir.]
pp. 168,

Mustafa al-Bābī al-Ḥalabī: Cairo, 1947. 8°.

Arberry Arthur John

14582. b. 51

ARBERRY (Arthur John)

ARABIAN NIGHTS. - Abridgements, Selections,
etc. - English.

Shéhérezade. Tales from the Thousand
and One Nights. Translated by A.J.
Arberry. With illustrations by Asgeir
Scott.
pp. 189.

New American Library: New York, 1961.

Mentor Book, no. M 155.

8°.

11873. o. 33.

ARBERRY (Arthur John)

MU'ALLAKAT.

The Seven Odes. The first chapter in Arabic
literature. [Arabic text, edited and translated
by] A. J. Arberry. pp. 258. George Allen &
Unwin: London; Macmillan Co.: New York, 1957. 8°.

Ibn al-Farid
Arberry Arthur John

14523. c. 62/6

IBN al-FARID ('Umar ibn 'Alī)

The Mystical Poems of Ibn al-Farid, translated
and annotated by A. J. Arberry. pp. 130.

Emery Walker: Dublin, Oxford printed, 1956. 4°.
Chester Beatty Monographs, no. 6.

015000. a. 9

WARREN (Max Alexander Cunningham)

RELIGION IN THE MIDDLE EAST

Religion in the Middle East. Three
Religions in Concord and Conflict. General
editor: A. J. Arberry. Subject editors:
E. I. J. Rosenthal (Judaism), M. A. C. Warren
(Christianity), C. F. Beckingham (Islam).
2 vols.

Cambridge University Press: Cambridge, 1969.

8°.

Arberry Arthur John
FARID

14570. e. 125.

ARBERRY (Arthur John)

Arabic Poetry. A primer for students.
pp. vii, 175.

University Press: Cambridge, 1965.

8°.

4509. aa. 2.
ARBERRY (Arthur John). *Arberry Arthur John*
Vahiy
Revelation and Reason in Islam. The Forwood
Lectures for 1956, etc. pp. 122.
George Allen & Unwin: London; Macmillan Co.:
New York, 1957. 8°.

MU'ALLAKAT

Arberry Arthur John
The Seven Odes. The first chapter in
Arabic literature. [Arabic text, edited
and translated by] A.J. Arberry.
pp. 258. 8°.
George Allen & Unwin: London; Macmillan
Co.: New York, 1957.

08 KASIM 899

Arberry Arthur John
Watt William Montgomery
ARBERRY (Arthur John)
Koran
(Lifelong)
WATT (William Montgomery)
14514. bb. 30
Companion to the Qur'an. Based on the
Arberry translation.
pp. 355.
George Allen & Unwin: London, 1967. 8°.

08 KASIM 899

al-MUTANABBĪ (Abu al-Taiyib Ahmad ibn al-Husain)
Mutanabbi
Arberry Arthur John
Poems of Al-Mutanabbi. A selection with
introduction, translations and notes
by A. J. Arberry.
pp. vi, 154.
University Press: Cambridge, 1967. 8°.

08 KASIM 899

KUR'AN APPENDIX

ARBERRY (Arthur John)

Arberry Arthur John
The Koran Illuminated. A Handlist of
the Korans in the Chester Beatty Library.
With 71 plates.
pp. xxvii, 82.
Hodges, Figgis & Co., Ltd.: Dublin, 1967. 8°.

08 KASIM 899

بكر طوبى الى دارغنى

Dr. Arberry T. J.

U. S. C.

B. 502 AL0814

الاستشراق والمُسْتَشْرِقُونَ

مَا لَهُمْ وَمَا عَلَيْهِمْ

Arberry A. J.

تأليف

الدكتور مصطفى السباعي

رَحِمَهُ اللَّهُ

المكتب الاسلامي

تبشيري سافر .

ز - وللمستشرقين الفرنسيين مجلة شبيهة بمجلة « العالم الاسلامي » في روحها واتجاهها العدائي التبشيري واسمها أيضاً .. Le Monde Musulman

أَسْمَاءُ أخطر المُستشرقين المعاصرين وَأَهَمُّ كُتُبِهِمْ

أ. ج. . أربري : A. J. Arberry انجليزي معروف بالتعصب ضد الاسلام والمسلمين ومن محرري « دائرة المعارف الاسلامية » والآن أستاذ بجامعة كمبردج . ومن المؤسف أنه أستاذ لكثير من المصريين الذين تخرجوا في الدراسات الاسلامية واللغوية في إنجلترا . ومن كتبه :

- ١ - الاسلام اليوم « صدر في عام ١٩٤٣ » .
- ٢ - « مقدمة لتاريخ التصوف » صدر في عام ١٩٤٧ .
- ٣ - « التصوف » صدر في عام ١٩٥٠ .
- ٤ - « ترجمة القرآن » صدر في عام ١٩٥٠ .

الفرد جيوم : A. Geom انجليزي معاصر، اشتهر بالتعصب ضد الاسلام، حاضر في جامعات إنجلترا وأمريكا . وتغلب على كتابته وآرائه الروح التبشيرية . ومن كتبه « الاسلام » ، ومن المؤسف أنه تخرج عليه كثير ممن أرسلتهم الحكومة المصرية في بعثات رسمية للخارج لدراسة اللغات الشرقية .

tarandı
A-15cel

دراسة حول

ترجمة القرآن الكريم

الدكتور

أحمد إبراهيم مهنا

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Demirbaş No:	27.312
İşnif No	297.24 Mih. D

☐ مطبوعات الشعب ☐

Arbery Arthur John (148-152)

08 NISAN 1995
MİLLÎ KÜTÜPHANE VE
DOKÜMANLAR MERKEZİ
SÖĞÜT ÇAYIRI YOLU 29

الآيات أو اختيار بعض الآراء المرجوحة ... إلى آخر ما يتعرض له أي مفسر لكتاب الله الكريم .

وإذا ضمنا إلى ذلك أن الرجل لم يكن مسلما ، وقد يكون لهذا اثر على تفكيره آراء القرآن (لا شعوريا على الأقل) فإن من واجبنا أن نلزم جانب الحذر في تقويمه دون دراسة فاحصة شاملة .

وكأمثلة لما يمكن أن يكون في عمل الاستاذ « اربرى » مما يوضح ما قلناه من احتمال الخطأ نضع أمام القارئ بضغ ملاحظات عليها تكشف عن مشكلات لها لمن يرغب في الدراسة والبحث :

١ - يقول الله تعالى في الآية ١٦ من سورة البقرة :
« أولئك الذين اشتروا الضلالة بالهدى فما ربحت تجارتهم وما كانوا مهتدين » .

ويترجمها اربرى فيقول :

«Those are they that brought error at the price of guidance, and their commerce has not profited them.»

فنجد أنه قد ترجم الفاء في قوله سبحانه « فما ربحت » بالواو . وهذا لا يعطى المعنى المراد من النص الكريم . فالفاء للسببية ، وتفيد أن خسارة تجارتهم مسبب عن شرائهم الضلالة بالهدى . أما الواو فلا تفيد ذلك .

٢ - ويقول الحق سبحانه في الآية ٢٩ من سورة البقرة :

« هو الذى خلق لكم ما فى الأرض جميعا ، ثم استوى إلى السماء ... »

ويترجم « اربرى » الجملة الأخيرة : « ثم استوى إلى السماء » فيقول :

«Then He lifted Himself to heaven»

٥ - القرآن مفسرا

أرثر ج . اربرى

5 — THE KORAN INTERPRETED

By : Arthur J. Arbery

والاستاذ « اربرى » كان من رجال التعليم في الجامعات البريطانية ، ومات منذ سنوات ، وقد طبعت ترجمته للقرآن الكريم في بريطانيا لأول مرة في سنة ١٩٥٥ .

والنسخة التي أتحدث عنها هنا من مطبوعات « مطبعة جامعة أكسفورد بلندن » London, oxford university Press»
وبها مقدمة لصاحبها مؤرخة في يولييه سنة ١٩٦٢ ، ومما جاء فيها :

« ولما كان القرآن الكريم في نظر المسلمين كلام الله ، فإن الحافظين منهم يرون أن ترجمته غير ممكنة » .

ويوافق هو نفسه على ذلك ، لأنه يرى أن ذلك شأن جميع الأعمال العظيمة ، ومن هنا سمى عمله « تفسيرا » القرآن وليس ترجمة للنص .

وما دام صاحب العمل يقر بأنه لم يحاول ترجمة القرآن وإنما يقدم تفسيرا له ، فهو معرض - من غير شك - للخطأ في فهم بعض

استم

إحياء الموات:

- ١ - تعريف: إحياء الموات هو الانتفاع بالأرض التي لا ينتفع بها بزرع ولا بناء.
- ٢ - الأرض التي يجوز إحيائها: يشترط في الأرض حتى يجوز إحيائها ما يلي:
 - أ - أن تكون غير منتفع بها بوجه من وجوه الانتفاع.
 - ب - أن تكون غير مملوكة لأحد، أو تكون أرضاً زراعية مملوكة وقد أهملها أصحابها أكثر من ثلاث سنوات - على ما أرجحه - حرصاً على رفع مستوى الدخل العام.
 - ج - أن لا تكون الأرض من أراضي البلد، ولا من أراضي المرافق المحيطة بالبلد، كأرض البيدر، وأرض تجميع الغلال، ومراعي البلد، وأرض الملح والقار ونحو ذلك مما يحتاج إليه الناس.
 - د - أن لا يضر بالناس إحيائها على وجه العموم.
 - هـ - أن لا يكون قد سبق إليها إنسان واحتجها، وما زالت تحت الاحتجار (ر: احتجار).
 - و - أن تكون الأرض مما أذنت الدولة بإحيائه.
- ٣ - من يحق له الإحياء: إحياء الأرض الموات حق لكل مواطن في الدولة الإسلامية، سواء كان مسلماً أم ذمياً، صغيراً أم كبيراً، ذكراً أم أنثى. ويجوز للرجل أن يوكل غيره في إحياء الأرض، كما يجوز له أن يستعين بالغير على إحيائها، سواء كانت استعانتهم بهم بأجر أو بغير أجر. ويجوز أن تؤسس الشركات لإحياء الأراضي، وعندئذ ينطبق عليها من الأحكام ما ينطبق على الأفراد.

٤ - ما يكون به الإحياء: يكون الإحياء بأي وجه من وجوه الانتفاع، سواء كان بالزرع أو بالبناء، أو بنصب أعمدة استقبال، أو نحو ذلك، أما حفر البئر في أرض موات: فإنه لا يكون إحياء لها إذا لم يتم الانتفاع بمائها في نحو سقي زرع أو إشادة بناء، وعندئذ يكون الإحياء بالزرع والبناء، وليس بحفر البئر.

٥ - آثار إحياء الموات: إذا أحيا الرجل أرضاً فقد ملكها، ثم ينظر: فإن كانت الأرض غير مملوكة لأحد، فقد صارت ملكاً له إلى أن يميته ثانية، وعندئذ يحق لغيره أن يحييها؛ وإن كانت الأرض التي أحياها مملوكة لغيره فإن لذلك الغير الخيار بين أخذ قيمة أرضه ميتة يوم احتجها المحيي للإحياء، وبين أن يدفع لمُحييها الفرق بين قيمتها ميتة، وقيمتها حيّة - فيما أرى - وهي سنة عمر بن الخطاب رضي الله عنه^(١).

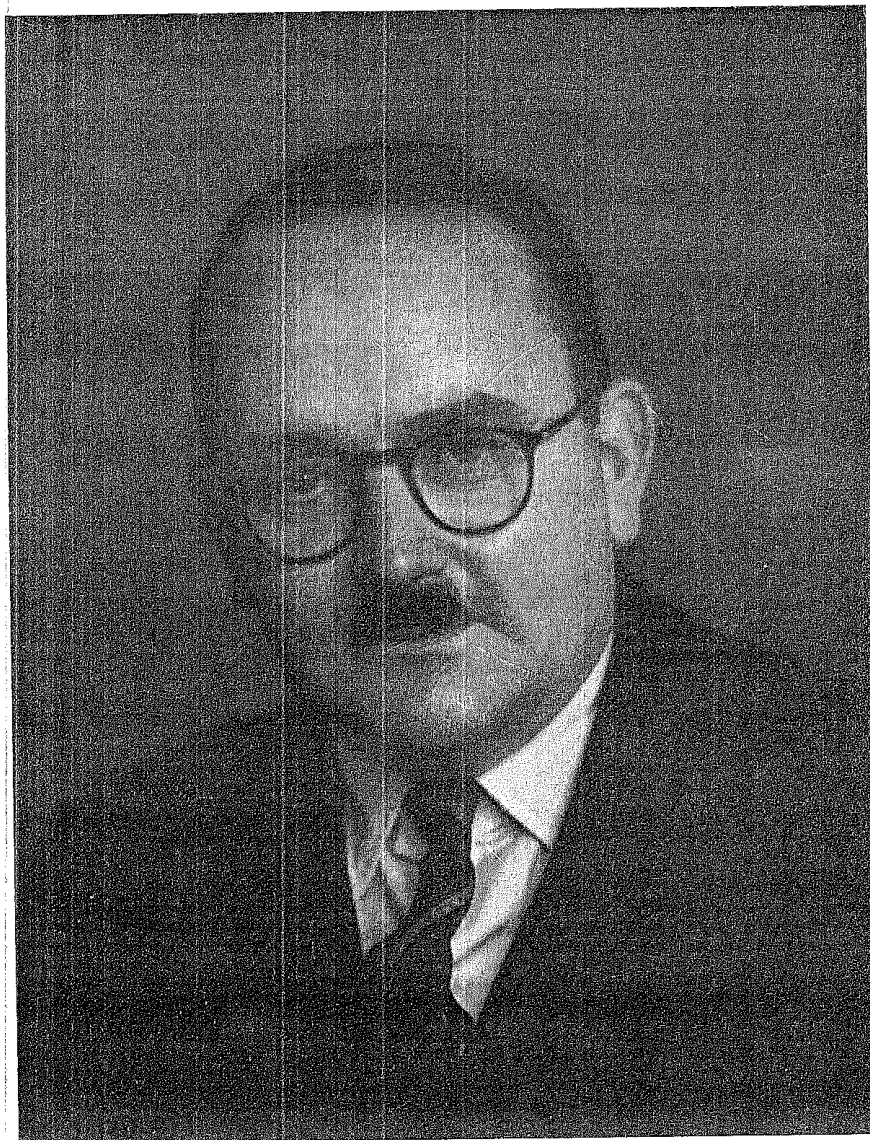
(١) موسوعة فقه عمر بن الخطاب مادة (إحياء الموات/ ٢د) والمراجع التي أحالت إليها.

A3237

Arthur John Arberry
1905–1969

011853

TM 7567

Photograph by Walter Stoneman

ARTHUR JOHN ARBERRY

BY
G. M. WICKENS

FROM THE PROCEEDINGS OF THE
BRITISH ACADEMY, VOLUME LVIII (1972)
LONDON: OXFORD UNIVERSITY PRESS
ELY HOUSE, W. 1

saymamalarının gerçekçi bir yaklaşım olmadığı yönündeki kanaatimi belirtmek isterim. Sebebine gelince, teoride haber-i vâhidlerin zannî bilgi ifade ettikleri gerekçesiyle itikatta delil olamayacağını söyleyen mezhep mensupları, pratikte söylediklerinin tersini yapabilmektedirler.

Durum böyle olunca, yapılacak şey, hadis mecmualarındaki bütün haber-i vâhidlerin sahih sayılamıyacağı gerçeğini de göz önüne alarak, nasların kesin delilleriyle ve apaçık akli ilkelerle çelişmeyen ve isnat problemi de olmayan haber-i vâhidleri reddetmemektir. Bu yaklaşım aynı zamanda objektif olmanın da bir gereğidir. Bu durumda Ahmed b. Hanbel'in ve Selefiyye'nin, Hz. Peygambere nisbeti kesinlik arzeden haber-i vâhidlerin itikadî konularda delil sayılacağı şeklindeki yaklaşımları daha isabetli görünmektedir.

Aralarındaki farklı yaklaşımları bir tarafa bırakacak olursak, İslâm âlimleri, gerek tevâtür yoluyla gerekse peygamberin bildirmesiyle gerçekleşen doğru haberi bilginin kaynaklarından biri olarak kabul etmişlerdir. Yaratılışın başlangıcından günümüze kadar cereyan eden olaylar hakkında bilgi edinmemiz, neticede onları yoruma tabi tutmamız ve hakikatı kavramamız habere bağlı olduğu gibi, dünya ve âhiret saâdetimizin gerçekleşmesi de peygamberden gelen doğru habere bağlıdır. Bu nedenle İslâm âlimlerinin haber üzerinde bu kadar durmaları ve onu epistemolojik açıdan oldukça kapsamlı bir şekilde ele almaları isabetli davranıştır.

Harran Üniversitesi

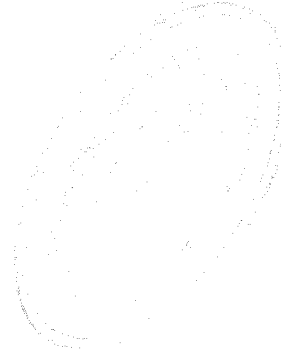
İLÂHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ, V,

Şanlıurfa - 1999, s. 141-150.

0.1392

MADDE 54 - İLÂHİYAT FAKÜLTESİ
SONRA GELİR DOKÜMAN

07 EYLÜL 1999

ARTHUR JOHN ARBERRY'NİN

"THE KORAN INTERPRETED" ADLI KUR'AN TERCÜMESİ HAKKINDA BAZI MÜLAHAZALAR

Yrd. Doç. Dr. Hikmet AKDEMİR
Harran Üniversitesi İlahiyat Fak.
Tefsir Anabilim Dalı Öğr. Üyesi

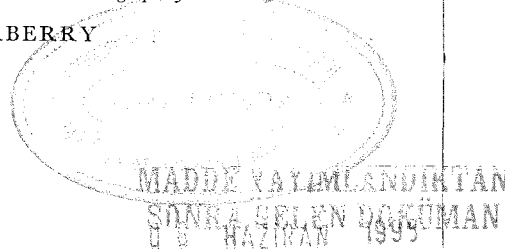
ERBERRY, serinin başındaki kısa biyografik bilgilere göre A. J. 1905 yılında Portsmouth-Buckland'da doğdu. Cambridge Pembroke Kolejinde eğitim gördü. 1944 yılında Londra Üniversitesi Farsça Kürsüsüne tayin edilen Arberry, 1946 yılında Arap Dili Profesörü ve Yakın-Orta Doğu Bölüm Başkanı oldu. Ertesi yıl, Cambridge'de boşalan bir kürsüye Arapça profesörü olarak atandığı için Pembroke denilen yere döndü ve hayatının sonuna kadar (1969) bu görevde kaldı. Profesörlüğü yanında, aynı zamanda iyi bir yazar olan Arberry'nin Arap ve Fars dili araştırmalarına dair çok çeşitli konularda yayınlanmış altmışın üzerinde çalışması mevcuttur.¹

¹ Arberry'nin hayatı ve eserleri hakkında daha fazla bilgi için bkz. Necib el-Akiki, el-Müsteşrikûn, Dâru'l-Meârif, Kahire, 1980, II, 136-138; Topuzoğlu, Tefvik Rüştü, Arberry Arthur John, DİA, III, 348-349.

Photograph by Walter Stoneman

ARTHUR JOHN ARBERRY

ARTHUR JOHN ARBERRY

1905-1969

ARTHUR JOHN ARBERRY was born at Portsmouth on 12 May 1905, penultimate member of a large family whose father was at that time a petty-officer in the Royal Navy. He was particularly, if (for one so pacific) somewhat surprisingly, proud of his father's service, in the signals branch, at the Battle of Jutland; and though his own career, and his developing tastes and interests, took him far out of his family's modest orbit, he never lost touch with them, remaining affectionate and loyal to their persons (or, as time passed, to their memory in some cases) until the end of his life. His own family life was equally animated by simple and old-fashioned piety: while in Egypt in the early 1930s he met Miss Sarina Simons, a native of Braila, in Romania; they married in 1932 and had one daughter, Anna, on whom they lavished all the care and affection they had hoped (as they often said) to bestow on a family of somewhat larger proportions. The widow died in January 1973; the daughter survives them.

Arberry proceeded by hard-won scholarships to Portsmouth Grammar School and Pembroke College, Cambridge, where he was a Senior Scholar. At first he continued to read the Classics which had brought him to Cambridge, gaining a First Class in both parts of the Tripos, with a portentous distinction in Literature in Part II. The traditional approaches of Classical Studies would influence him for the rest of his life; but in 1927 he transferred his professional interest to the Oriental Languages for which his College had a measure of traditional celebrity, and again gained a First Class in both parts of the second Tripos within the space of only two years. His chosen life's work, the study of the languages, literatures, and thought of the Islamic world (specifically of Arabic and Persian), had been entered upon in triumph. He became Sir William Browne Medallist, E. G. Browne Scholar, William Wright Student, Senior Goldsmiths' Student, and finally in 1931 Fellow of Pembroke College. It has been unkindly observed that these rewards, in the years in question, would fall more or less automatically to anyone who gained the Tripos standing that Arberry attained, for they were in some cases governed by the Calendar, and competition in such a field in those days was in any case slight to non-existent. Against this, it can be urged that

الصناعات الغذائية ومواد البناء والأثاث والبلاط والرخام والطوب والصابون، فتنشر في أطراف المدينة. وتتوافر الخدمات في أرجاء إربد كافة: ففيها ٨ مدارس ثانوية و ٩٠ مدرسة ابتدائية وإعدادية، إلى جانب ٤ كليات جامعية متوسطة وجامعة اليرموك. وفي إربد ثلاثة مستشفيات سعتها ٢٥٥ سريراً بالإضافة إلى العيادات الصحية (٣ عيادات) والصيديات. وتشتمل إربد على ٢٠ مسجداً موزعة على أحياء المدينة كافة. وتقدم مدينة إربد الخدمات الإدارية والتجارية والصحية والتعليمية لأبناء المحافظة بوصفها مركز المحافظة.

حسن عبد القادر صالح

اليرموك. وتضم المنطقة الأولى أكبر عدد من المراكز الإدارية وهي تتداخل مع محال التجارة والخدمات في شارع بغداد والجيش. وتبلغ مساحة المنطقة التجارية المركزية نحو كيلو متر مربع، وتشتمل على ٧٣٪ من محال التجارة والخدمات في المدينة، وفيها بعض الأسواق المتخصصة كسوق البخارية، وسوق الأوقاف، وسوق الصاغة، وسوق البالات، وسوق الحسبة القديمة. وتتركز الصناعات الخفيفة في كل من قلب مدينة إربد وأطرافها. وأهم الصناعات في وسط المدينة الملابس والمطابع والحياسة والجلود. أما

المساحات الشمالية التي كانت مردومة والمسلخ القديم. تشغل المناطق السكنية ٧٤٫٣٪ من مساحة إربد، وتأتي مناطق الخدمات في المرتبة الثانية وتشغل ٩٫٥٪، يتلوها مناطق خالية ٧٫٧٪، ثم المناطق التجارية ٤٫٢٪، فالمناطق الصناعية ٣٫٣٪، والمناطق الخضراء ١٪. وتتنوع المساكن في مختلف أحياء المدينة، وتتميز الأبنية بخصائص معينة تفرضها عملية تنظيم المباني. تقوم الإدارات الحكومية والمحلية في المناطق التجارية المركزية، وتتنوع بين ثلاث مناطق رئيسية هي: المنطقة التجارية المركزية، ومنطقة التل، ومجمع الدوائر الحكومية عند جامعة

■ آربري (آرثر جون -) (١٩٠٥-١٩٦٩)

آرثر جون آربري Arthur John Arberry مستشرق إنكليزي ولد في مدينة بورتسموث جنوبي إنكلترا وبرز في دراسة التصوف الإسلامي والأدب الفارسي. أمضى آربري دراسته الثانوية في بورتسموث وتفوقه حصل على منحة دراسية لدراسة الآداب الكلاسيكية (اليونانية واللاتينية) في كلية بمبروك Pembroke من جامعة كمبردج عام ١٩٢٤ بوصفه الطالب الأول في السنة. وحصل على المرتبة الأولى مرتين في الآداب الكلاسيكية المؤهلة للحصول على بكالوريوس الآداب. وانكب على دراسة العربية والفارسية فدرس العربية على يد الأستاذ رينولد آلن نيكلسون سنة ١٩٢٧ وتأثر به كثيراً وتوثقت بينهما مودة حتى وفاة هذا الأستاذ.

حصل على المرتبة الأولى مرتين في مواد الدراسات الشرقية (١٩٢٩). وتفوقه هذا منح مديالية وليم براون، كما نال عدة منح أخرى واختير في عام ١٩٣١ زميلاً باحثاً في كلية بمبروك التي تخرج فيها.

آثر آربري أن يمضي السنة الأولى من زمالته في القاهرة. ففجأ إليها عام ١٩٣١. وبعد زواجه عام ١٩٣٢ عاد إلى مصر وعُين في كلية الآداب بالجامعة المصرية (جامعة القاهرة اليوم) رئيساً

الهندي». وأتبعه في عام ١٩٣٧ بكتاب «فهرست الكتب الفارسية» في المكتبة نفسها. وتتابعت بعد ذلك أعماله في فهرسة المخطوطات العربية والفارسية. وفي عام ١٩٤٤ عين آربري أستاذاً للغة الفارسية في «مدرسة الدراسات الشرقية والإفريقية» في إنكلترا وبعد عامين انتخب رئيساً لقسم الشرق الأوسط في تلك المدرسة.

وابتداء من عام ١٩٤٧ صار أستاذاً في جامعة كمبردج. وفي هذه السنة أصدر آربري عدة كتب. وفي أوائل الخمسينات أخذ آربري على عاتقه القيام بترجمة جديدة للقرآن الكريم فأصدر في عام ١٩٥٦ ترجمته المفصلة في مجلدين.

ومنذ ١٩٥٦ تكاثرت الأمراض والآلام على آربري وظل يعانيها معاناة شديدة حتى توفي في ٢ تشرين الأول ١٩٦٩ في بيته بكمبردج. كان آربري هادئ الطبع، صفي الضمير، يحبه كل من يعرفه، وكان مرهف الإحساس الشعري، رقيق الأسلوب، واسع الاطلاع على كل ما يتصل باهتماماته من أبحاث. وهو أشبه ما يكون بأستاذه نيكلسون: إنجاباً وأخلاقاً وذوقاً أدبياً وجمال أسلوب.

عمار صندوق

لقسم الدراسات القديمة (اليونانية واللاتينية)، وبقي في هذه الوظيفة من تشرين الأول ١٩٣٢ حتى تموز ١٩٣٤. ونشر في مجلتها كتاب «النبات» المنسوب إلى أرسطو، وهو في الحقيقة لنقولوس، وزوده بتعليقات وفيرة. وإبان إقامته في مصر زار فلسطين ولبنان وسورية ليجمع مواد لأبحاثه المقبلة. وفي مصر أيضاً ترجم إلى الإنكليزية مسرحية «مجنون ليلي» للشاعر أحمد شوقي، ونشرها عام ١٩٣٣، كما نشر تحقيقاً لكتاب «التعرف إلى أهل التصوف» للكلاباذي، وهو من أقدم الكتب فسي التصوف (القاهرة ١٩٣٤)، وترجمه إلى الإنكليزية بعنوان The Doctrine of the Sufis (كمبردج ١٩٣٥). وفي صيف عام ١٩٣٤، عُيّن مساعد محافظ مكتبة في «مكتبة الديوان الهندي» Indian Office في لندن.

وفي عام ١٩٣٥ نشر كتاباً في التصوف هو كتاب «المواقف والمحاطبات» للتقري وترجمه إلى الإنكليزية.

منحته جامعة كمبردج درجة الدكتوراه في الآداب عام ١٩٣٦. وفي هذه السنة أيضاً أصدر «فهرس المخطوطات العربية في مكتبة الديوان

مراجع للاستزادة:

- عبد الرحمن بدوي، موسوعة المستشرقين (دار العلم للملايين، بيروت ١٩٨٤).

- نجيب العقيلي، المستشرقون دار المعارف، (مصر ١٩٨٠).

MADE IN TURKEY
SONRA ÇELİK DÜZDAN

07 EYLÜL 1999

ابوالقاسم سحاب، فرهنگ خاورشناسان،
(شرح حال و خدمات دانشندان ایران شناس و مستشرقین)
ص، 46، تهران د.ت.

[۴۶] فرهنگ خاور شناسان

حکایات لقمان را به چاپ رسانیده، چاپخانه لیدن را تاسیس و حروف عربی را تهیه نموده که تاکنون باقی و زیاده از بیست زبان شرقی در اینجا بچاپ میرسد. (المقتطف ج ۶-۱۹۲۷)

آربری A. G. Arbry

کسی است که درباره کتابخانه هند تفصیلی نگاشته و درباره کتابهای شرقی تحقیقاتی نموده و در مجله روز گارنو مقاله ای درباره کتابخانه اداره هندوستان دارد. (ج ۱ ص ۱۶۲)
این دانشمند از خاورشناسان سطلع و اهل تحقیق و تتبع بوده و راجع به ابن عربی بزرگترین حکیم و استاد فلسفه اسلامی مقاله نوشته و شرح حال ابن بزرگ را به مورد بیان و نگارش آورده است و مقاله او در مجله مذکور مسطور است.
این دانشمند مقاله درباره حافظ و خاورشناسانی که مانند ویلیام جونز و تامس هاید و ریچارد سن در اطراف غزلیات و اشعار حافظ زحمت کشیده و خدماتی نموده اند، نوشته و آنرا در روز گارنو شماره ج ۱۴ بچاپ رسانیده و از فیتزجرالد هم در آنجا ذکر کرده است و در باره احوال فخرالدین عراقی (۱) شاعر متصوف ایران در روز گارنو (ج ۱ شماره ۳) دارای مقاله ای است.

آردمان Ardeman

خاورشناس که در اطراف کتاب شاهنامه فردوسی و احوال ابن استاد سخن بررسی نموده، بطوریکه ویلهلم پرچ (۲) فهرست نویس کتب خطی فارسی کتابخانه برلن نقل نموده، آردمان بواسطه جستجو و تحقیق معلوم داشته: نسخه قدیمی شاهنامه که در کتابخانه مسکو است یگانه نسخه ایست که از روی نسخه اصلی کتاب شاهنامه

آراندنک C. Van Arendonk

وان آراندنک خاورشناس دوره اخیر است که درباره ابن حجر عسقلانی (۳) نگارشات

۱ - فخرالدین عراقی فرزند ابراهیم بن شهریار همدانی در ۶۰۹ هجری در یکمان همدان که اکنون جز عراق (اراک) است تولد یافته او قرآن را در ۹ ماه حفظ نموده و آهنگی خوش داشته در ۱۷ سالگی تمام علوم اسلامی را فرا گرفته بنزد عرفا و صوفیان بزرگ شده از ایران به هندوستان رفته با بها الدین ذکر یا شاکر شد شیخ شهاب الدین مهر وردی بیست و ۲۵ سال در شهر ملتان گذرانده پس از آن به عمان رفته و از آنجا بمکه مشرف شده (در ۶۰۰ سالگی) سپس بروم و قوییه رفته صدرالدین قوسوی و جلال الدین را دید و صاحب عشاق نامه است در سنه ۸ ذیقعد ۶۸۸ وفات یافته

۲ - W. Pertsch

۳ - ابن حجر - ابوالفضل احمد بن علی بن حجر هیمی عسقلانی متولد ۲۷۳ متوفی ۸۵۳ صاحب کتاب الدرر الکامنه.

قسم اللغة الإنجليزية

الموضوع : دراسة لترجمة الصور البلاغية في القرآن الكريم في ترجمات

أربري وداوود وغالي ويوسف علي

إعداد : خالد محمود توفيق

إشراف : د.د. محمد محمد عناني و د.د. عبد الحكيم راضي

د. أماني بدوي

م.ك : ٢٠٠٣/٣/٨

الدرجة : الدكتوراه

تهدف الدراسة إلى تحليل ترجمة بعض الصور البلاغية في القرآن الكريم في أربع ترجمات للقرآن الكريم ، وكيف أن مثل هذه الصور قد تمثل صعوبة للمترجم وخاصة إذا كان ينتمي لثقافة أجنبية ، فمن المعروف أن ترجمة الصورة البلاغية تختلف من مترجم إلى آخر ، وهذا يرجع أولاً إلى فهم المترجم للصورة ، وثانياً إلى مدى التزامه بترجمتها حرفياً ، أو مدى الاستغناء عنها في سبيل توصيل المعنى للقارئ ، كما تهدف هذه الدراسة إلىلقاء الضوء على وظيفة الصور البلاغية في النص القرآني ، وإلى معرفة تأثير إمام المترجم بكل من أسباب نزول الآية ومكانها في ترجمة الصور البلاغية . كما تركز هذه الدراسة على الصور البلاغية التي تختص بالثقافة العربية أو الإسلامية ومدى صعوبة ترجمة مثل هذه الصور إلى اللغة الإنجليزية .

وقد اخترت لهذه الدراسة أربع ترجمات لمعاني القرآن الكريم وهي :

1 - Abdullah Yusuf Ali : The Meaning of the Glorious Qur'an : Text Yranslation and Commentary.

2 - Arthur J. Arberry . The Koran Interpreied (1955).

رسائل الدكتوراه

وتناول القسم الثاني ، التصور النظري ، أي الأصول النظرية التي ينبغي على الكاتب اتباعها حتى يصل إلى الصور المثلى للكاتب معرفياً وابداعياً فكان هذا القسم على بابين الباب الأول : عرض لصفات الكاتب وفرو ثقافته ، الباب الثاني عرض للكاتب وعملية الكتابة في خمسة فصول هي : أنواع المكاتبات ، والصياغة ، وفنية التأليف ، والبناء العام والمكاتب .

وعرض القسم الثالث للتصور التطبيقي ، عرض للنماذج التي وردت عند المؤلفين ورأوا امتثالهم لصفة الكتابة والنصوص التي أوردوها على بابين .

الباب الأول : درس الأعلام ، والباب الثاني : درس النصوص وعرض الفصل الختامي للخصوصية المصرية في مجال التأليف في ثقافة الكاتب من استمرارية التأليف فيه ومركزية مصر في الكتابة عن اصطلاح المكاتبات ، ومنهج التفكير النقدي الجامع بين طريقة العرب وطريقة العجم ، وأرفقت الرسالة بثلاث ضمائم عن نماذج الاخطاء وعن آلات الكتابة وعن التصور العشري ، وختمت بمصادر الدراسة ومراجعتها .

Mecelleü Külliyyeti't-Adab cilt:63, sayı:3, Kabin
2003, s.163-166.

D. 333

011853

Arberry, Arthur John

23 JUN 2006

وعدا

مقابسات في الفلسفة الصوفية

القسم التاسع

الجزء الثاني

ملاحظات حول ترجمة أربري لنصوص النفري

الباحث
عزيز عارف
بغداد - المنصور - حي المهندسين

ترجمة الاستاذ أربري جاءت بعيدة عن مفهوم النص .
ولعل من يسأل : وأين موضع الخلل في الترجمة ؟
وجوابنا :

ان اللفظ (خطر) يتكرر في نص النفري أربع مرات للتأكيد
على أهميته في مفهوم النص . اما ترجمة الاستاذ أربري .
فقد عبرت عن اللفظ (خطر) مرة واحدة وبمعنى :
(الإشراف على الهلكة - Danger)

وهذا المعنى - كما نرى - بعيد كل البعد عن مفهوم
النص ، والأمر يحتاج الى شيء من الشرح .

ثانياً - ما معنى لفظ (خطر) لغة ؟

لهذا اللفظ معانٍ عديدة ، نذكر منها ، كما جاء في (لسان
العرب - مادة ((خطر))) :

(٦)

(الْخَطَرَاتُ مُجِبَّةٌ مِنَ الْحَقِيقَةِ)

نص النفري^(٧٥)

((بقي علم بقي خطر ، بقي قلب بقي خطر ، بقي عقل بقي
خطر ، بقي هم بقي خطر)) .

ترجمة أربري^(٧٦)

Danger remains while Knowledge remains,
and heart , and intellect, and attention.

استدراك وتعليق

أولاً - قد يبدو هذا النص غامضاً غير مفهوم ، ولكنه - عند
المتأمل فيه - دقيق عميق - وقبل الخوض في معناه نقول : إن

Bagdat 1425 / ٢٠٠٤ (٢٠٠١) , cilt: 31, s. ٦٣-72

المورد
المورد

IRCIKA Ktp.

حرف الألف

الأوسط (نيويورك ١٩٧٦). وله من الدراسات: إقبال - القيم الجديدة (داكا ١٩٥٨)، واللاجئون الفلسطينيين - وجهة نظر مسيحية (مونتريال ١٩٦٥)، والحركات الرجعية في العالم العربي (الصحيفة العربية ٦٧ - ١٩٦٦)، والقدس عربية (١٩٦٨)، ومن الأدب الحديث في باكستان: مقالة نقدية (الصحيفة العالمية ٦٩ - ١٩٦٨)، ودولة الفن: الإسلام (نشرة دراسات اتحاد الشرق الأوسط ١٩٧٠ و ١٩٧١)، وتاريخ الديانات ودراسة الإسلام (المجلس الأمريكي لجمعيات التعليم).

ومن مقالاته لدوائر المعارف:

لدائرة معارف الكتب العالمية: الخليفة - الدرويش - فقير - الحج - الهجرة - الإسلام - الكعبة - القرآن - محمد - المسلمون - الجامع (١٩٦٣).

لدائرة المعارف البريطانية: الباب - البادية - بهاء الله - البهائية - الكعبة - المولى - المعتزلة - قاض - سلمان الفارسي - واصل بن عطاء (١٩٧٤)، تصنيف الديانات لدائرة المعارف الأمريكية: الله (١٩٦٨)، الإسلام (١٩٦٩) - درويش والدروز - الإسلام - والإسماعيليون). كما أن له عدة مقالات افتتاحية في المجالات المتخصصة.

آري، أ. ج. (المولود عام ١٩٠٥)، A.J. Arberry.

تعلم في مدرسة اللغات الشرقية في بروتسماوث، وكلية بمبروك في كمبريدج، وعين أستاذاً للغة الفارسية في مدرسة الدراسات الشرقية والإفريقية، وهو يتقن اللغة العربية، وينشئ فيها مصنفات متنوعة خصصية رفعت من قدره، وذهب له بها صيت بعيد، وقد أصبح زميلاً في كلية بمبروك (١٩٣١) ثم رئيساً لقسم الدراسات القديمة بالجامعة المصرية (٣٤ - ١٩٣٢) حيث قضى سنتين أتا بأحسن الثمار، ثم عين أميناً لمكتبة ديوان الهند (٣٩ - ١٩٣٤) واختير وزيراً للأبناء (٤٤ - ١٩٤٠) ونهج نهج أستاذة نيكولسن في التصوف، مع ميل إلى نظم الشعر. ولما دعي ليلقي محاضرات (١٩٤٢) اختار التصوف موضوعاً لها. وكان آربري سخيّاً في معاونة زملائه في إنجلترا وخارجها، فقد وجد في مكتبة ديوان الهند مخطوطاً عن طبائع الحيوان فأعطاه لمينورسكي المستشرق الروسي، الذي سبقه في أستاذية اللغة الفارسية في جامعة لندن فخلفه آربري (١٩٤٢ - ٤٦) ثم عين أستاذاً للعربية، ثم رئيساً لقسم الدراسات الشرقية والإفريقية (١٩٤٦ - ٤٧) وانتخب عضواً في مجامع علمية منها المجمع العلمي العربي في دمشق.

مقالات شرقية، (ص ٢٣٢ - ٢٥٦).

آثاره: كتاب التعرف للكلاباذي (القاهرة ١٩٣٤) وكتاب المواقف، ويليهِ كتاب المحاطبات للنفري، نشره لأول مرة بعد مقابلته على سبعة مخطوطات، مثنياً وترجمة إنجليزية، مع مقدمة وفهرسين: الأول للتعبير الفنية، والثاني لأسماء الأشخاص والأمكنة والكتب وغيرها (لندن - كمبريدج - القاهرة ١٩٣٥) وترجمة كتاب التصوف (كمبريدج ١٩٣٥) وأشعار من الصوفية الفارسية (١٩٣٧) وكتاب التوهم للمحاسبي (القاهرة، ١٩٣٧) وترجمة كتاب الطبخ لمحمد بن عبد الكريم البغدادي (نشره الأستاذ داود شلبي). ومن تصانيفه: تراث الإسلام - بمعاونة غيره (أكسفورد ١٩٣١) ومجموعة ناذج من المخطوط العربية والفارسية (لندن ١٩٣٩) وموقف الإسلام من الحرب (١٩٤٠) والإسلام اليوم - بمعاونة روم لاندو (١٩٤٣) والمستشرقون الإنجليز (لندن ١٩٤٣) والمعدل إلى تاريخ الصوفية (لندن ١٩٤٣)

حرف الألف

والأدب والفن، والقارئ الفارسي الحديث (١٩٤٤) والملوك والمتسولون (١٩٤٥) والتوليب في سينا (١٩٤٧) وصفحات من كتاب اللمع (لندن ١٩٤٧) وخمسون غزلاً لحافظ (كمبريدج ١٩٤٧) والوردة الخالدة (لندن ١٩٤٨) ورباعيات جلال الدين رومي (لندن ١٩٤٩) وعمر الحيام (١٩٥٠) والمجتمع الإسلامي والغرب - بمعاونة هارولد بوين (أكسفورد ١٩٥٠)، والقسم الثاني (١٩٥٧) والشعر العربي الحديث (لندن ١٩٥٠) والتصوف في الإسلام (لندن ١٩٥٠) وعمر الحيام، ترجمة حديثة (١٩٥٢) وشعر الرثاء (١٩٥٣) وشهرزاد (١٩٥٣) وقصائد فارسية (١٩٥٤) والقرآن، مفسراً في جزأين (نيويورك ١٩٥٥، والطبعة الثانية، لندن ١٩٥٩) ودين الشرق الأوسط في جزأين (كمبريدج ١٩٦٩) وأشرف على تأليف كتاب تراث فارس (نقلته إلى العربية لجنة من العلماء المصريين، ١٩٥٩). وله عن المخطوطات: التصوف والأخلاق (الجزء الثاني، المجلد الثاني من فهرس المخطوطات العربية في مكتبة ديوان الهند، لندن ١٩٣٧، وتعاون مع ستوري، وروين ليفي في إصدار الجزء الثالث) وفهرس المطبوعات الفارسية في مكتبة ديوان الهند (لأندون ١٩٣٧) وتخطيط تاريخ لمكتبة ديوان الهند (لندن ١٩٣٨) وذيل فهرس مكتبة جامعة كمبريدج (كمبريدج ١٩٥٢) وبمعاونة بلوشه، ومينوفي، وويلكنسون، وروبنسون: فهرس المخطوطات الفارسية ونماذج المنمنمات في مكتبة تشستر بيتي، في ثلاثة مجلدات (دبلن ١٩٥٩ - ٦٢). وله قائمة المخطوطات العربية في مكتبة تشستر بيتي (ما زالت بخطه) وفهرس المخطوطات العربية والفارسية في مكتبة مدرسة الدراسات الشرقية والإفريقية، ومن مباحثه في مجلة الثقافة الإسلامية: تعريف المواقف للنفري (١٩٣٠) وتخطيط تاريخ لمكتبة ديوان الهند (١٩٣٢) ومعارضة مسرحية بمنحون ليلي لأحمد شرقي (١٩٣٣) ومدى الطموح عند أبي القاسم العارف (١٩٣٧) وحول المخطوطات الإسلامية المستجدة في مكتبة ديوان الهند (١٩٣٩) وكتاب بغداد في الطبخ كتب سنة ٦٢٥ هـ (١٩٣٩) وأضواء جديدة على أحمد فارس الشدياق (١٩٥٢). وفي مجلة الجمعية الملكية الآسيوية: الجنيد (١٩٣٥) وفهرس المخطوطات الإسلامية في مكتبة ديوان الهند (١٩٣٦ - ٣٨ - ٣٩) وكتاب الصدق (١٩٣٧) وبين السلمي والسراج (١٩٣٧) وحافظ وشوقي (١٩٣٧) وأبجدية صوفية (مجلة الجمعية الملكية الآسيوية - بومباي ١٩٣٧) وأبو زيد البسطامي (١٩٣٨) وتجربة صوفية (١٩٥٠) وابن أبي الدنيا والعقاب (١٩٥١). وفي نشرة مدرسة الدراسات الشرقية والإفريقية: ملاحظات على كتاب محاسن المجالس لابن العريف (١٩٤٨) ومواد جديدة لكتاب الفهرست لابن النديم (١٩٤٩) ومواد جديدة لطبقات الشعراء للجمحي (١٩٤٩ - ٥٠) وأساتذة شهاب الدين عمر السهروردي (١٩٥٠) ونفري آخر (١٩٥٢) والأخلاق النبوية في العربية لأرسطو - وقد اكتشفها في جامع القرويين بفاس ونشرها نصاً يونانياً وترجمة إنجليزية، مع معجم لشرح مفرداتها (١٩٥٥). وفي مجلة الفصول الإسلامية: أفلاطونيات عربية (١٩٥٥) ورسالة عربية في السياسة (١٩٥٥). وفي غيرها: كتاب النبات لأرسطو (مجلة كلية الآداب بالجامعة المصرية، مايو ١٩٣٣، ومايو ١٩٣٤) ودراسة عن الفارابي في الشعر (مجلة الدراسات الشرقية ١٩٣٨) وحول شكل الإملاء في اللغة العربية (مجلة الدراسات الإسلامية ١٩٣٩) وملاحظات على مخطوطات للترمذي (مجلة الدراسات الشرقية ١٩٤٠) والصولي (العالم الإسلامي ١٩٤٠) والتعريف بكتاب البديع لابن خالويه (ذكرى جولد زيهر ١٩٤٨) ومستقبل الدراسات الإسلامية في كمبريدج (الأدب والفن الهندي ١٩٥٠) ودرس علماء الغرب

شد و مدت چهار سال در آنجا کار کرد. در سال ۱۹۴۴ وی را به سمت «استاد زبانهای شرقی» در دانشگاه لندن برگزیدند و در سال ۱۹۴۷ دانشگاه کمبریج از او به عنوان استاد زبان عربی برای تدریس دعوت کرد و در این سمت باقی ماند تا در اکتبر ۱۹۶۹ زندگی را وداع گفت. آرتور آربری عضو آکادمی انگلیس بود و نیز از اعضای مجمع علمی دمشق شمرده می شد.

آثار آربری

از آربری آثار فراوانی به جای مانده است. وی فهرست نامه‌هایی تهیه کرده و مقالاتی نگاشته و کتابهایی را به چاپ رسانده و کتابهای دیگری را نیز خود تألیف و یا ترجمه کرده است. ما در اینجا برخی از آثار آربری را معرفی می‌کنیم:

۱- مهمترین اثری که از آربری باقیمانده، ترجمه‌ای از قرآن کریم است با عنوان «قرآن به تفسیر در آمده یا: the Koran Interpreted».

این کتاب، ترجمه‌ای زیبا و روان از قرآن را دربردارد و تا حدی از دقت و اتقان برخوردار است. با این همه آربری در این اثر دچار پاره‌ای از اشتباهات شده که ما ضمن همین مقاله به برخی از آنها اشاره می‌کنیم.

۲- کتاب دیگری که از آربری در دسترس است و خالی از اهمیت نیست:

«عقل و وحی در اسلام Revelation and Reason in Islam» نام دارد.

این کتاب را حسن جوادی از انگلیسی به فارسی برگردانده و در تهران به چاپ رسیده است. آربری در کتاب «عقل و وحی در اسلام» نیز به پاره‌ای از اشتباهات در افتاده که نمونه‌ای از آنها را ارائه خواهیم داد.

۳- کتاب دیگر آربری:

«شیراز مهد شعر و عرفان Shiraz Persian city of saints and poets» نام دارد.

آربری در این کتاب از تاریخ شیراز و همچنین از بزرگان و نامداران این شهر یاد می‌کند. کتاب مزبور به وسیله منوچهر کاشف به فارسی ترجمه شده و انتشار یافته است.

۴- آربری درباره شیخ فریدالدین عطار نیشابوری کتابی نگاشته که تحت عنوان

Attar, Farid al- din

آرتورجان آربری، خاورشناس انگلیسی

زندگی‌نامه علمی آربری

آرتورجان آربری Arthur john Arberry یکی از خاورشناسان پرکار و نام‌آور انگلستان است. وی در سال ۱۹۰۵ میلادی در شهر پورت اسموت واقع در جنوب انگلیس به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی و دبیرستانی خود را در همان شهر گذراند و در سال ۱۹۲۴ در دانشکده پمبروک (از دانشگاه کمبریج) نامنویسی کرد و در فراگرفتن زبانهای یونانی و لاتین استعدادی فراوان از خود نشان داد. در همین ایام به تشویق دکتر منس Minns به آموختن زبان عربی و فارسی همت گماشت و در زبان عربی به خصوص از خاورشناس مشهور انگلیسی، رینولد نیکلسن R.Nicholson بهره گرفت. آربری در اثر تلاشهای علمی در دانشگاه به جایزه‌هایی چند دست یافت و از جمله، جایزه درجه اول براون نصیب وی شد. در سال ۱۹۳۱ او را به عنوان پژوهشگر وابسته به دانشکده پمبروک پذیرفتند. آربری با داشتن این سمت، به قاهره مسافرت کرد و در آنجا به دانشگاه مصر راه یافت و به عنوان رئیس گروه ادبیات قدیم (یعنی زبانهای یونانی و لاتینی) مدتی به کار مشغول شد. هنگامی که در مصر اقامت داشت از فلسطین و سوریه و لبنان نیز دیدن کرد. در سال ۱۹۳۴ او را به عنوان «معاون کتابخانه دیوان هند در لندن» انتخاب کردند. دو سال بعد آربری به دریافت دکترای ادبیات از دانشگاه کمبریج نایل آمد. هنگامی که جنگ دوم جهانی درگرفت، آربری در وزارت تبلیغات انگلیس استخدام

Arberry Arthur John

الاستشراق البريطاني - آثر ج اربري

يوليو ١٩٣٣ م، ص ١٩ - ٢١.

٦١٧ - اربري . «حاجة اللغة العربية الى دراسة

الثقافة اليونانية» . الرسالة . س ١ : ع ٢ (أول

MADDE YAPIMLANDIKTAN
SONHA 30.03.2001
23 MAYIS 2001

ABDÜLCEBBÂR ER-RÎFÂ'Î, EL-İHTİRÂKÜ'S-SEKÂFÎ: MU'CEMU
BİBLİYUĞRÂFİ TAHLÎLÎ, 1374 KUM, İSAM KTP 70956.PP. ٥٣ .

русской востоковедческ. дореволюцион. историографии. He was since 1972 affiliated with his alma mater. His writings include *Бухарское ханство в русской востоковедческой историографии* (1981). Millband²

Arapova, Ta'iana Borisovna, born 17 November 1938 at Leningrad, she graduated in 1961 from the Faculty of History, Leningrad State University and received her first degree in fine art in 1973 for *Кумайский фарфор конца XIV - начала XVIII в.* She was since 1965 attached to the Hermitage Museum, Leningrad. Her writings include *Кумайский фарфор в собрании Эрмитажа* (1977), *Hermitage* (1980), and *Кумайские расписные эмали* (1988). Millband²

Arar, Abdullah, Dr. fl. 1969. In 1988 he was a senior regional officer, Land and Water Division, Food and Agricultural Organization, Roma. He wrote *Treatment and re-use of waste-water* (1988). LC

Arasly, Gamid Mamed Tagi ogly, born in 1909 at Gandzha, Azerbaijan, he graduated in 1932 from the Faculty of Philology, Azerbaijan State Pedagogical Institute, and received his first degree in 1943 for *Азербайджанская литература XIII-XVI вв.*, and his doctorate in 1954 for *Азербайджанская литература XVII-XVIII вв.* He was a lecturer since 1944 and appointed a professor in 1956. He died 20 November 1983. His writings include *Имаддин Насими; жизнь и творчество* (1972), its translation, *Imaddin Nesimi; life and creative activity* (1973), and he was join editor of *Нусаму и Фузлу* (1962). Most of his writings are in Azeri. AzarhSE, vol. 1, p. 383; GSE; Millband; Millband²

Arasteh, Abdel Reza, born 27 September 1927 at Shiraz, he received a Ph.D. in 1953 from Louisiana State University with a thesis entitled *Foundation of modern educational methods*. He was successively a professor of analytical psychology at Tehran, a faculty member of the Department of Psychology, George Washington University Medical School, and also director of interdisciplinary research at the Psychiatric Institute of Washington. His writings include *Education and social awakening in Iran* (1962), *Man and society in Iran* (1964), *Rumi, the Persian; rebirth in creativity and love* (Lahore, 1965), *Faces of Persian youth* (1970), and *Growth to selfhood; the Sufi contribution* (1980). AmM&WSc, 1973 S, 1978 S; ConAu 105; Iran WW, 1976; WhoAm, 1984-92; WhoE, 1989/90

Araf, Gabdul Reşit Rahmeti (Rachmatî/Rachmatullin), born 15 April 1900 at Kazan. The chaos following the Russian revolution brought him to Berlin in the early 1920s in order to act on behalf of his Tatar countrymen. Concurrently he studied comparative Turkic linguistics at the Humboldt Universität, Berlin, where he received a Dr.phil in 1928 for his thesis, *Die Hilfsverben und Verbaladverbien im Altaischen*. In 1933 he was invited to join the Philosophical Faculty in Istanbul Üniversitesi, where he remained until his death on 29 November 1964. His writings include *Kutadgu bilig* (1947), *Eski Türk şiiri* (1965). Meydan; TatarES; *Ural-altaische Jahrbücher* 38 (1966), pp. 133-134

Araf, Zehra F., born 20th cent., he was a professor of political science in the State University of New York, College at Purchase, certainly from 1991 to 2003. He wrote *Democracy and human rights in developing countries* (1991). LC; NatFacDr, 2003

Arató, Endre, born 8 November 1921 at Komárom, Hungary, he was a historian who was for many years attached to the Hungarian Academy of Science. His writings include *Sociálne motívy slovenského národného hnutia v r. 1845-48* (1952), *A nemzetiségi kérdés története Magyarországon, 1790-1848* (1960), and *Kelet-Európa története a 19. század első két harmadában* (1969). He died in Budapest, 30 August 1977. Magyar

Araújo Oliveira, Hermes de see Oliveira, Hermes de Araújo

al-'Arawi, 'Abd Allah Muhammad see Laroui, Abdallah Muhammad

Arazi, Albert, born 20th cent., he received a doctorate in 1974 from the Université de Paris IV for *Recherches sur la poésie satirique au IIème siècle de l'hégire*. In 1989 he was professor of Arabic literature at the Hebrew University, Jerusalem. His writings include *La réalité et la fiction dans la poésie arabe ancienne* (1989), and *Amour divin et amour profane dans l'islam médiéval à travers le divan de Khalid al-Katib* (1990). LC; THESAM, 4

d'Arbaud-Jouques, Joseph Charles André, marquis, born 11 May 1769 at Aix-en-Provence, he was a politician and administrator, and a founding member of the Académie d'Aix as well as the Académie de Marseille. His writings include *Troubles et agitations du Département du Gard en 1815* (1818). He died in Aix-en-Provence, 5 June 1849. DBF

(11853) **Arberry**, Arthur John, born 12 May 1905 at Portsmouth, he studied at Pembroke College, Cambridge, followed by two years in Cairo as head of the Department of Classics from 1932 to 1934. He returned to

الاستشراق

رئيس مجلس الإدارة رئيس التحرير

أ. د. محسن جاسم الموسوي

سكرتير التحرير

كامل عويد العامري

مستشارو التحرير

د. عبد الأمير الأعسم د. عماد عبد السلام د. سلمان الواسطي

شفيعة الداغستاني

العنوان: اعظمية - بغداد - العراق ص.ب. ٤٠٣٢. ت. ٢١٤١٣٥. هاتف: ٤٤٣٦٠٤٤

كافة المراسلات تعنون باسم السيد رئيس التحرير

دار اللهون الثقافية الأهلية

بغداد - ١٩٩٠

١٥٧ - روجر الن يكتب عن الرواية العربية مركز الإنماء القومي

France - ١٥٩ - تأثير المسرح الفرنسي في مسرحية «يا طالع الشجرة» د. سامية أسعد

لتوفيق الحكيم

١٦٤ - الخرافات والمواظ والمحاويرات على لسان الحيوان ترجمة: عبد المطلب صالح

د. مجدي محمد شمس الدين إبراهيم

١٨٠ - مقامات أبي محمد الحريري مركز الإنماء القومي

Algeria - ١٨٧ - استاذنا العلامة ابري د. كامل مصطفى الشبيبي

Keltle de Dine - ١٩٢ - تولستوي يقرأ كلية ودمنة محسن ناصر الكنانة

■ متابعات في الاستشراق

١٩٥ - مستقبل النص التراثي بين العرب والمستشرقين د. عبد الأمير الأعسم

١٩٨ - الوطن العربي: مظاهر الازمة واعادة البناء اكرم جواد ذو النون

Europe - ٢٠٦ - الفكر والعلم والعرب واوروبا - مفارقات علاقة د. صبري حافظ

Binben Gess - ٢١٢ - الوقوع في دائرة السحر - الف ليلة وليلة شارل فيال

في النقد الادبي الانكليزي ١٧٠٤ - ١٩١٠ ترجمة: كامل عويد العامري

Almanya - ٢١٦ - ترجمة الادب العربي الحديث الى الالمانية د. ادوارد بدين

في سويسرا

Almanya - ٢٢٠ - المستشرقة الالمانية آنا ماري شميل شفيعة الداغستاني

شفيعة الداغستاني

✓ ARBERRY ARTHUR JOHN

آربري (١٩٠٥-١٩٦٩)

مستشرق إنجليزي بارز.

ولد آرثر جون آربري في ١٢ مايو ١٩٠٥ في مدينة بورتسموث (جنوبي إنجلترا). وأمضى آرثر آربري دراسته الثانوية في بورتسموث. ونظرًا لتفوقه فقد حصل على منحة دراسية لدراسة الكلاسيكيات (اليونانية واللاتينية) في جامعة كمبردج، فدخل كلية بمبروك بهذه الجامعة في ١٩٢٤ بوصفه الطالب الأول في هذه السنة. وحصل على المرتبة الأولى مرتين في المواد الكلاسيكية المؤهلة للحصول على بكالوريوس الآداب. وشجعه الدكتور منس Minns على دراسة العربية والفارسية، فحصل على المرتبة الأولى مرتين في مواد الدراسات الشرقية في ١٩٢٩.

وكان قد درس العربية على يدي الأستاذ رينولد ألن نيكلسون في ١٩٢٧ فأثر فيه تأثيرًا كبيرًا، لاسيما في مجال التصوف.

وأثر آربري أن يمضي السنة الأولى من زمالاته في القاهرة. فجاء إليها في ١٩٣١، وهنا في القاهرة التقى بسيدة رومانية هي سرينا سيمونز Sarina Simons ثم اقترن بها في كمبردج في ١٩٣٢. وبعد زواجهما عاد إلى مصر، إذ عين في كلية الآداب بالجامعة المصرية (جامعة القاهرة الآن) رئيسًا لقسم الدراسات القديمة (اليوناني واللاتيني). وأمضى في كلية الآداب بالجامعة المصرية من أكتوبر ١٩٣٢ حتى يونيو ١٩٣٤. وإبان إقامته في مصر استطاع أن يزور فلسطين ولبنان وسوريا، ليجمع مواد لأبحاثه المقبلة. ونشر في ١٩٣٣ ترجمة قام بها إلى الإنجليزية لمسرحية "مجنون ليلي" للشاعر أحمد شوقي، كما نشر تحقيقًا لكتاب "التعرف إلى أهل التصوف" للكلاذبي، وهو من أقدم الكتب في التصوف (القاهرة ١٩٣٤). وترجم هذا الكتاب إلى الإنجليزية بعنوان The Doctrine of the Sufis (كمبردج، ١٩٣٥).

وفي ١٩٣٥ نشر كتابًا عظيمًا في التصوف هو كتاب "المواقف والمخاطبات" للنفري وترجمه إلى الإنجليزية، وكان ذلك بدعوة من رينولد نيكلسون.

ومنحته جامعة كمبردج درجة الدكتوراه في الآداب Litt. D. في ١٩٣٦. وفي هذه السنة أيضًا أصدر "فهرس المخطوطات العربية في مكتبة الديوان الهندي". وتلاه في ١٩٣٧ بـ "فهرست الكتب الفارسية" في نفس المكتبة. وتتابع بعد ذلك أعماله في فهرسة المخطوطات العربية والفارسية على النحو التالي:

- "ثبت تكميلي ثان للمخطوطات الإسلامية في كمبردج" (١٩٥٢).

- فهرس المخطوطات العربية في مجموعة شستربيتي Chester Beatty في دبلن (١٩٥٥-١٩٦٤).

- فهرس المخطوطات الفارسية في مجموعة شستربيتي في دبلن (١٩٥٩-١٩٦٢). وفي عام ١٩٣٧ نشر كتاب "التوهم" للحارث المحاسبي (لجنة التأليف والترجمة والنشر في القاهرة).

مجله علمی-تخصصی
MADDE VE
SONRA
2003

تاریخ ایران کیمبریج

۱۹۹

(۱۹۶۱-۱۹۶۶)، رابرت ج. زینر^۵ (۱۹۶۱-۱۹۶۷)، بزیل گری^۶ (نایب رئیس، ۱۹۶۱-۱۹۸۹)، پتر ایوری^۷ (سرپرستار، ۱۹۶۱-۱۹۶۹)، عیسی صدیق (۱۳۴۲-۱۳۴۸ش/۱۹۶۳-۱۹۶۹)، سیدحسن تقی زاده (۱۹۶۳-۱۹۶۹)، لارنس لاکهارت^۸ (۱۹۶۴-۱۹۷۵)، جان اندرو بویل^۹ (۱۹۶۷-۱۹۷۸)، سر ماکس مالوان^{۱۰} (۱۹۷۰-۱۹۷۸)، کلیفورد ادموند باسورث^{۱۱} (۱۹۷۰-)، ایلیا گرشویچ^{۱۲} (۱۹۷۰-)، هیوبرت س. ج. دارک^{۱۳} (سرپرستار، ۱۹۷۰-)، ویلیام ب. فیشر^{۱۴} (۱۹۷۹-۱۹۸۴) و محمود صناعی (۱۳۵۱-۱۳۶۴ش/۱۹۷۲-۱۹۸۵) که رابط رسمی هیئت ویراستاری با مراکز علمی ایران بود.

<تاریخ ایران کیمبریج> افزون بر بررسی تاریخی سیاسی ایران، به هنرهای ایرانی و تأثیر آنها بر تمدن جهان می پردازد. این تاریخ به جنبه های مذهبی، فلسفی، اقتصادی، علمی و هنری تمدن ایرانی توجه کرده است، اما بر برخی جنبه ها، از جمله اوضاع جغرافیایی و بوم شناسی، تأکید بیشتری دارد.

برخی از مستشرقان و محققان، این کتاب را به سبب اهمیت نقد و بررسی کرده اند که بعضی از این بررسیها به طور مستقل یا در مجلات به چاپ رسیده است، از جمله مقاله بگلی در شماره ۴۷ <مجله اسلام>^{۱۵} و مقاله والتر هینتس در شماره ۲۴۲ <مجله تاریخ>^{۱۶} (برای اطلاع بیشتر ← ایرانیکا، ذیل "Cambridge history of Iran").

الف) مجلدات اول تا چهارم. جلد اول <تاریخ ایران کیمبریج> با عنوان «سرزمین ایران»، شامل چهار بخش و ۲۲ فصل است. مطالب این بخشها عبارت اند از: بخش نخست، در باره جغرافیای طبیعی، زمین شناسی، موقعیت اقلیمی، گیاهان، جانوران و پرندگان ایران؛ بخش دوم با نام «مردم ایران»، در باره نخستین تشکلهای جوامع انسانی در ایران؛ بخش سوم در باره امور معیشتی، ارتباطات، حمل و نقل و کشاورزی و گله داری؛ و بخش چهارم، نتیجه گیری از مطالب فصلهای پیشین. این مجلد با ویراستاری ویلیام ب. فیشر در ۱۳۴۷ش/۱۹۶۸ به چاپ رسید. تعدادی از محققان ایرانی و اروپایی در تدوین این مجلد همکاری داشته اند، از جمله محمدحسن گنجی، جمشید بهنام، ساندرو لند^{۱۷}، اندرسون^{۱۸}، هریسون^{۱۹}.

جلد دوم، با نام «دوران مادی و هخامنشی»، شامل ۲۱ فصل

برنلس و دیگران، مسکو ۱۹۶۳؛ آندره گدار، «تاریخانه دامغان»، مهر، سال ۱، ش ۱ (خرداد ۱۳۱۲)، ش ۲ (تیر ۱۳۱۲)؛ محمدتقی مصطفوی، نگاهی به هنر معماری ایران، تهران ۱۳۴۶ش؛ مقدسی؛ احمد بن قوص منوچهری، دیوان، چاپ محمد دبیرسیاقی، تهران ۱۳۴۷ش؛ احمد موسوی، «تاریخ شهر دامغان»، در بناها و شهر دامغان، تهران: نشر فضا، ۱۳۶۸ش؛ ناصر خسرو، دیوان، چاپ مجتبی مینوی و مهدی محقق، تهران [۱۳۶۵ش]؛ کریستی ویلسون، تاریخ صنایع ایران، ترجمه عبدالله فریار، تهران ۱۳۶۶ش؛ ا. هونم شیندلر، سفرنامه خراسان، در سه سفرنامه هرات، مرو، مشهد، چاپ قدرت الله روشنی، تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۴۷ش؛ اقبال یغمائی، «آثار تاریخی دامغان»، مهر، سال ۶، ش ۶ و ۷ (آبان و آذر ۱۳۱۷)؛

Andrew Petersen, *Dictionary of Islamic architecture*, London 1996; Arthur Upham Pope, ed., *A survey of Persian art*, Tehran 1977; Eric Schroeder, "Standing monuments of the first period", in Arthur Upham Pope, *ibid*, vol 3.

/ نگار ذیلایی /

تاریخ ایران کیمبریج، کتابی در باره تاریخ و جغرافیای تاریخی ایران از قدیمترین ایام تا زمان حاضر، به انگلیسی، در هفت مجلد.

زمینه تألیف. طرح تألیف این کتاب را نخستین بار در ۱۳۳۸ش/۱۹۵۹ آرتور ج. آربری^۱ و قدس نخعی، سفیر ایران در لندن، ارائه دادند. شرکت ملی نفت ایران با سرمایه ای بالغ بر ۲۵۰۰۰ پوند، بودجه این طرح را تأمین کرد؛ لیکن پس از چندی، این سرمایه از بین رفت و مؤسسه مطالعات ایرانی در واشینگتن برای مجلد دوم، مؤسسه یارشاطر وابسته به دانشگاه کلمبیا برای جلدهای ششم و هفتم و شاهزاده ابونصر عضد برای جلد هفتم، کمکهای مالی بلاعوضی کردند و انتشارات دانشگاه کیمبریج چاپ این اثر را با عنوان *The Cambridge History of Iran* (تاریخ ایران کیمبریج) به عهده گرفت.

آربری، برای تشکیل هیئت ویراستاری، از برخی محققان نامدار دعوت کرد و نخستین گردهمایی در ژانویه ۱۹۶۱ برگزار شد. هیئت ویراستاران عبارت بودند از: آرتور ج. آربری (رئیس، ۱۹۶۱-۱۹۶۹)، سر هارولد بیل^۲ (۱۹۶۱- و از ۱۹۷۰ به بعد به عنوان رئیس)، آن ک. س. لمتون^۳ (۱۹۶۱-۱۹۷۰)، روبن لوی^۴

1. Arthur J. Arberry

2. Sir Harold Bailey

3. Ann K. S. Lambton

4. Reuben Levy

5. Robert C. Zaehner

6. Basil Gray

7. Peter W. Avery

8. Laurence Lockhart

9. John Andrew Boyle

10. Sir Max Mallowan

11. C. Edmund Bosworth

12. Ilya Gershevitch

13. Hubert S.G. Darke

14. William B. Fisher

15. F. R. C. Bagley, in *Der Islam*, 47 (1971), 332-342

16. W. Hinz, in *Historische Zeitschrift*, 242 (1986), 648-651

17. E. Sunderland

18. S. C. Anderson

19. J. V. Harrison

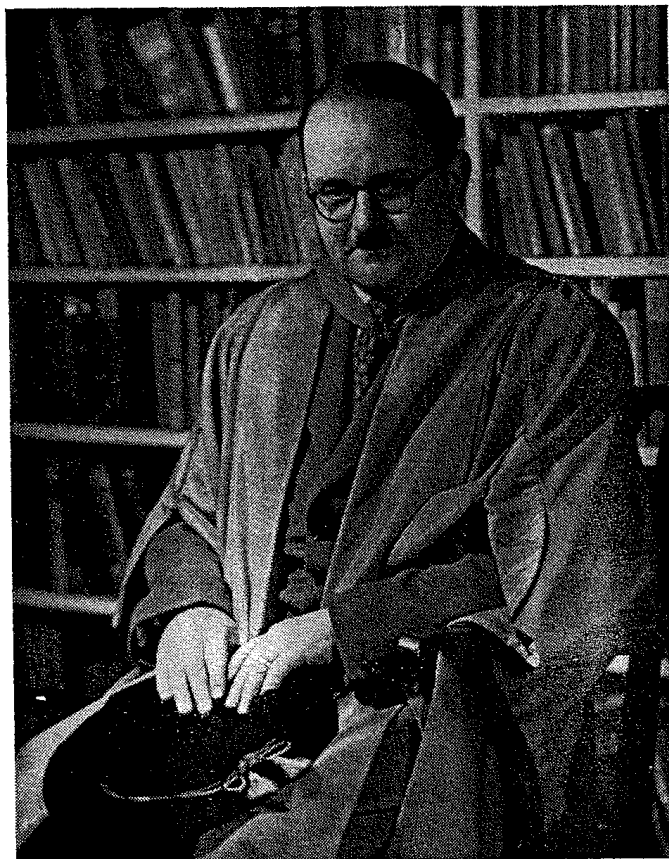
آربرى ، ا. ج. (المولود عام ١٩٠٥) Arberry, A. J.

تعلم فى مدرسة اللغات الشرقية فى بورتسموث ، وكلية بمبروك فى كمبريدج . وعين أستاذاً للغة الفارسية فى مدرسة الدراسات الشرقية والأفريقية . وهو يتقن اللغة العربية ، وينشئ فيها مصنفات متنوعة خصصية رفعت من قدره ، وذهب له بها صيت بعيد . وقد أصبح زميلاً فى كلية بمبروك (١٩٣١) ثم رئيساً لقسم الدراسات القديمة بالجامعة المصرية (١٩٣٢ - ٣٤) حيث قضى سنتين أتنا بأحسن الثمار . ثم عين أميناً لمكتبة ديوان الهند (١٩٣٤ - ٣٩) واختير وزيراً للأبناء (١٩٤٠ - ٤٤) ونهج نهج أستاذه نيكولسن فى التصوف ، مع ميل إلى نظم الشعر . ولما دعى ليلقى محاضرات السير عبد الله سهروردى (١٩٤٢) اختار التصوف موضوعاً لها . وكان آربرى سخياً فى معاونة زملائه فى إنجلترا وخارجها ، فقد وجد فى مكتبة ديوان الهند مخطوطاً عن طبائع الحيوان فأعطاه لمينورسكى المستشرق الروسى ، الذى سبقه فى أستاذية اللغة الفارسية فى جامعة لندن فخلفه آربرى (١٩٤٢ - ٤٦) ثم عين أستاذاً للعربية ، ثم رئيساً لقسم الدراسات الشرقية والأفريقية (١٩٤٦ - ٤٧) وانتخب عضواً فى مجامع علمية منها المجمع العلمى العربى فى دمشق .

[مقالات شرقية ، ص ٢٣٢ - ٢٥٦]

آثاره : كتاب التعرف للكلاباذى (القاهرة ١٩٣٤) وكتاب المواقف ، ويليه كتاب المحاطبات للنفرى ، نشره لأول مرة بعد مقابلته على سبعة مخطوطات ، متناً وترجمة إنجليزية ، مع مقدمة وفهرسين : الأول للتعبير الفنية ، والثانى لأسماء الأشخاص والأمكنة والكتب وغيرها (لندن - كمبريدج - القاهرة ١٩٣٥) وترجمة كتاب التصوف (كمبريدج ١٩٣٥) وأشعار من الصوفية الفارسية (١٩٣٧) وكتاب التوهم للمحاسنى (القاهرة ، ١٩٣٧) وترجمة كتاب الطبخ لمحمد بن عبد الكريم البغدادى (نشره الأستاذ داود شلى) . ومن تصانيفه : تراث الإسلام - بمعاونة غيره (أكسفورد ١٩٣١) ومجموعة نماذج من الخطوط العربية والفارسية (لندن ١٩٣٩) وموقف الإسلام من الحرب (١٩٤٠) والإسلام اليوم - بمعاونة روم لاندائو (١٩٤٣) والمستشرقون الإنجليز (لندن ١٩٤٣) والمدخل إلى تاريخ الصوفية (لندن ١٩٤٣) والأدب والفن . والقارئ الفارسى الحديث (١٩٤٤) والملوك والمتسولون (١٩٤٥) والتوليپ فى سينا (١٩٤٧) وصفحات من كتاب اللمع (لندن ١٩٤٧) وخمسون غزلاً لحافظ (كمبريدج ١٩٤٧) والوردة الخالدة (لندن ١٩٤٨)

OBITUARIES

MADRID
SOMERSET
DORSET

14 MARCH 1997

Professor A. J. Arberry, M.A., Litt.D., F.B.A.

It is with deep regret that we have to record the death of Professor Arberry on October 2nd 1969, at the age of 64.

He was born at Portsmouth on May 12th 1905. Both his parents were keen students of literature, and it is not therefore in the least surprising that he should have inherited this interest in full measure. He was educated at Portsmouth Grammar School, where he showed great promise, winning a number of scholarships. In the autumn of 1924 Arberry went up to Pembroke College, Cambridge, as the major scholar of his year. His academic career was brilliant in the extreme. He obtained first class honours in both parts of the Classical Tripos, with special distinction in literature. Acting on the advice of Dr. (later Professor Sir Ellis) Minns, of Pembroke College, Arberry, after taking his degree, stayed on for another two years at Cambridge, taking first class honours in both parts of the Oriental Languages Tripos. He was awarded the William Browne medal, the E. G. Browne scholarship and the Wright Studentship. In consequence of these outstanding successes, he was made a Research Fellow of Pembroke College.

Arberry decided to go to Egypt to pursue his studies there. It so happened that the headship of the Department of Classics at Cairo University was vacant at the time. Arberry applied for, and was given, this post. Beside his teaching obligations Arberry had ample time to pursue his work on Arabic literature. It was while he was in Cairo that he met and married a Roumanian lady, Miss Sarina Simons.

OBITUARIES

ARTHUR JOHN ARBERRY

The death of Professor Arthur John Arberry at his home in Cambridge on 2 October 1969, at the age of 64, after a long-drawn-out illness suffered with patience and courage, has taken from the world one of the greatest Islamic scholars of this century and from his colleagues a gentle and loyal friend.

Professor Arberry published an autobiographical sketch, which he called 'the story of an ordinary man born in an ordinary household', as the last chapter of his *Oriental essays* (1960). He records that he was born on 12 May 1905, 'prematurely, in a very small house in the working class quarter of Fratton, Portsmouth, the fourth of five children'. At the time his father, William Arberry, had just been promoted Warrant Officer in the Royal Navy and both his parents, he continues, 'were eager readers of good books, and brought up their children to be diligent Christians, and to have an appreciation of serious literature'. It seems that at four years of age he announced his, in the circumstances, exotic ambition to 'go to the University', which he later fulfilled by winning, from Portsmouth Grammar School, a scholarship in classics at Cambridge, entering Pembroke College in 1924 as senior scholar of his year. After taking a double first in the Classical Tripos he was encouraged to study Arabic and Persian by Dr. (later Sir Ellis) Minns and achieved another double first in the Oriental Studies Tripos in 1929. His academic prowess was rewarded with the Sir William Browne Medal and the E. G. Browne Scholarship in 1927, the Wright Studentship in 1929, the Senior Goldsmiths' Studentship in 1930, and, in 1931, with election to a Junior Research Fellowship at Pembroke College.

It was in 1927 that A. J. Arberry, as a student of Arabic, met and was taught by Professor R. A. Nicholson with whom he remained on the closest terms until Nicholson's death in 1945. Through Nicholson's influence Arberry's enduring interest in Sūfism was aroused, resulting in his *Introduction to the history of Sūfism* (1942), *Sufism* (1950), and a great series of translations of the works of Rūmī—*Rubā'iyāt* (1949), *Discourses* (1961), *Tales from the Masnavi* (1961), *More tales from the Masnavi* (1963), and the first volume of *The mystical poems* (1968), the *magnum opus* which he had hoped to complete in 15 volumes after his retirement.

He chose to spend the first year of his fellowship in Cairo, and there he met the Roumanian lady, Sarina Simons, whom he married in Cambridge in 1932. Of his wife, who survives him, he wrote that 'her love, her understanding and her companionship have brought the greatest joy into my life'. Soon after the wedding they returned to Egypt upon Arberry's appointment to Cairo University as Head of the Classics Department. In Cairo their only child, Anna Sara, was born. While in Egypt he was able to visit Palestine, Lebanon, and Syria, collecting material for future research, and there he published his first works, an English verse translation of Aḥmad Shauqī's *Majnun Layla*

his own secret organization in the army called 'al-haras al-hadidi' to carry out clandestine operations against political opponents. Shādi, *op. cit.*, pp. 30, 31, 35, 37.

67. Mitchell, *op. cit.*, p. 71; 'Abd al-Halīm, *op. cit.*, Vol. II, pp. 161–172.
68. Shādi, *op. cit.*, pp. 39–41.
69. *Ibid.*, p. 32; Sādāt, *op. cit.*, p. 23.
70. *Ibid.*, p. 24.
71. Al-Ṭayyib Z. al-ʿAbdīn, The Free Yemeni Movement (1940–48) and its Ideas on Reform, in *Middle Eastern Studies*, London, Vol. 15, No. 1, January 1979, pp. 36–48; 'Abd al-Halīm, *op. cit.*, Vol. I, p. 408.
72. Al-Bannā, *Al-Mu'tamar al-Khāmis*, *op. cit.*, p. 273.

Dergi / Kitap
Kütüphanede Mevcuttur

22 ARALIK 1992

MAADDE YAYINLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

The sacred verses of the Holy Qur'ān and the Traditions of the Prophet have been printed for the benefit of our readers. You are asked to ensure their sanctity. Therefore the pages on which these are printed should be disposed of in the proper Islamic manner.

(1988)
Karachi

ARBERRY'S "THE KORAN INTERPRETED": A NOTE

A. R. KIDWAI

Reviewing Arberry's 'The Korān Interpreted' (1955) at the time of its publication, Guillaume prophesied: 'In my judgment this work will be recognized as, and continue to be, the authoritative English version of the Qur'ān for generations to come', Guillaume's prophecy no doubt appears to have come true in the sense that in a short span of thirty years since its appearance Arberry's translation of the Qur'ān has been reprinted, at least 12 times and is easily available in the handy World's Classics edition. The wide acclaim Arberry's translation of the Qur'ān won immediately among both Muslims and non-Muslims may be attributed, in a large measure, to his reputation as a scholar of Arabic and to his unprejudiced approach to Islam. Arberry (1905–1969) had to his credit redoubtable credentials for undertaking the venture of translating the Qur'ān into English. Having served as Head of Department of Classics at the Cairo University and later as the Professor of Persian at the University of London and Professor of Arabic at the Universities of London and Cambridge, Arberry had gained a thorough knowledge of Islam and the Muslim culture. Illustrative of it are Arberry's writings, particularly his translations of Arabic, Persian and Urdu masterpieces.² However, what makes Arberry stand out above other Orientalists is his overall treatment of Islam. He remarkably avoids and rejects certain errors of perspective common among other Orientalists. For example, in a sharp contrast to other Orientalists, in his 'Introduction' to the translation of the Qur'ān he, at least, honestly states the Muslim dogma about the Qur'ān,³ without casting aspersions on the so-called sources of the Qur'ān attributing its authorship to the Prophet Muḥammad (s.a.w.) or calling into question the authenticity of the Qur'ān.⁴

In view of Arberry's impressive credentials and abundant stylistic qualities of *The Koran Interpreted*, it has gained general currency even among the Muslims. However, no attempt has been so far made to ascertain the accuracy of Arberry's translation. On a close scrutiny one notes that his translation is not altogether free from mistakes of both omission and mistranslation. These mistakes become all the more intriguing and inexplicable in view of Arberry's established command over Arabic and his scholarly assiduity. Following are the instances of omission:

1. Al-Imrān, III:43: The Qur'ānic phrase مع الراكعين has been left out.
'Mary, be obedient to thy Lord, prostrating and bowing before Him' (Arberry's incorrect translation, p. 51).

ARTHUR JOHN ARBERRY

(1905-1969)

وكان قد درس العربية على يدي الأستاذ العظيم رينولد ألن نيكلسون في ١٩٢٧ فأثر فيه تأثيراً كبيراً وتوثقت بينهما مودة ستبقى حتى وفاة نيكلسون في ١٩٤٥.

وآثر آربي أن يمضي السنة الأولى من زمالته في القاهرة. ف جاء إليها في ١٩٣١، وهنا في القاهرة التقى بسيدة رومانية (من رومانيا) هي سرينا سيمونز Sarina Simons ثم اقترن بها في كمبردج في ١٩٣٢. وبعد زواجهما عاد إلى مصر، إذ عين في كلية الآداب بالجامعة المصرية (جامعة القاهرة الآن) رئيساً لقسم الدراسات القديمة (اليوناني واللاتيني). وولد لهما في القاهرة الابنة الوحيدة، واسمها آنا سارا Anna Sara. وأمضى في كلية الآداب بالجامعة المصرية من أكتوبر ١٩٣٢ حتى يونيو ١٩٣٤. وفي مجلة كلية الآداب نشر كتاب النبات المنسوب إلى أرسطو، وهو في الحقيقة لنقولوس، وزوّده بتعليقات وفيرة (راجع كتابنا: «في النفس» لأرسطو، القاهرة ١٩٥٤). وإبان إقامته في مصر استطاع أن يزور فلسطين ولبنان وسوريا، ليجمع مواد لأبحاثه المقبلة. وهنا أيضاً في مصر نشر في ١٩٣٣ ترجمة قام بها إلى الانجليزية لمسرحية «مجنون ليلي» للشاعر أحمد شوقي، كما نشر تحقيقاً لكتاب «التعرف إلى أهل التصوف» للكلاذبي، وهو من أقدم الكتب في التصوف (القاهرة ١٩٣٤). وترجم هذا الكتاب إلى الانجليزية بعنوان The Doctrine of the Sufis (كمبردج، ١٩٣٥).

مستشرق إنجليزي برّز في التصوف الإسلامي والأدب الفارسي.

ولد آرثر جون آربي، كما قال عن نفسه، في ١٢ مايو ١٩٠٥ «في بيت صغير جداً في حي فراتون Frattton، وهو حيّ عمال، في مدينة پورتسموث (جنوبي إنجلترا)، الابن الرابع من بين خمسة أولاد» أنجبهم أبوه وليم آربي الذي كان ضابطاً في البحرية الملكية. ويقول عن أبويه «إنهما كانا مولعين بقراءة الكتب الجيدة، وقد ربّيا أبناءهما على أن يكونوا مسيحيين أتقياء، وأن يتذوقوا الأدب الجاد».

وأمضى آرثر آربي دراسته الثانوية Grammar School في پورتسموث. ونظراً لتفوقه فقد حصل على منحة دراسية لدراسة الكلاسيكيات (اليونانية واللاتينية) في جامعة كمبردج، فدخل كلية مبروك Pembroke بهذه الجامعة في ١٩٢٤ بوصفه الطالب الأول في هذه السنة. وحصل على المرتبة الأولى مرتين في المواد الكلاسيكية المؤهلة للحصول على بكالوريوس الآداب. وشجعه الدكتور منس Minns على دراسة العربية والفارسية، فحصل على المرتبة الأولى مرتين في مواد الدراسات الشرقية في ١٩٢٩. ولتفوقه البارز هذا مُنحَ ميدالية سيروليم براون، كما أُعطيَ منحة أدورد ج. براون الدراسية في ١٩٢٧، ومنحة الطالب Studentship المقرونة باسم رايت Wright ومنحة الطالب الأولى المقرونة باسم جولدسميث في ١٩٣٠. واختير في ١٩٣١ زميلاً زمالة بحث صغرى في كلية مبروك التي تخرج فيها.

74.1); when his successor, Macrinus, sued for peace, among the conditions of the last Parthian king Artabanus IV was compensation for damage done by the Romans to the royal tombs (Dio Cassius 71.26). It is possible that these so-called Parthian tombs at Arbela were, in fact, the tombs of the vassal dynasty of Adiabene. No Arsacid king is known to have established a seat in the regions controlled by this dependency of the Parthian empire.

In about A.D. 222, Ardašīr revolted against the Parthians and founded the Sasanian empire, to which Adiabene would remain subject for over 400 years. Under the Sasanians, the district of Arbela was administered by a governor or *maupat* (Mid. Pers. *mowbed*). During the reign of Hormizd IV (A.D. 579-90) the king's son and future ruler Kōsrow II was *maupat* in Adiabene. An earlier governor at Arbela called Qardagh was put to death under Šāpūr II (A.D. 301-79) for embracing the Christian faith.

On the whole, however, the Sasanians were tolerant of the Christians. Since very early times Arbela had been the seat of a diocese known either as Arbela, as Hazza (a village near Arbela that was an alternate seat of office), or by the Syriac name Ḥḏhayab. The conversion to Christianity of much of northern Mesopotamia was conducted from Arbela.

Bibliography: On the history of the church in Sasanian Adiabene see especially J. Labourt, *Le Christianisme dans l'Empire Perse*, Paris, 1904, s.vv. Adiabene, Arbel. The Syriac *Chronicle of Arbel*, ed. E. Sachau, *Die Chronik von Arbela*, 1915, which treats early church history in Adiabene, is now considered to be spurious. On this see J. M. Fiey, *L'Orient Syrien...*, 1967, pp. 265-302; J. Assfalg, *Oriens Christianus...*, 1966, pp. 19-36. See also indices to A. Vööbus, *History of Asceticism in the Syrian Orient*, Louvain, 1958; N. Pigulevskaja, *Les villes de l'état iranien aux époques parthe et sassanide*, Paris, 1963. (J. F. HANSMAN)

ARBERRY, ARTHUR JOHN, British orientalist. Born at Portsmouth on 12 May 1905, he went to Cambridge University in 1924 with a classics scholarship and subsequently studied Persian and Arabic with R. A. Nicholson and other noted scholars. After graduation and a study year in Cairo, during which time he also visited Palestine, Lebanon, and Syria, he was appointed head of the classics department at Cairo University in 1932, but returned to London in 1934 as assistant librarian at the India Office. With the outbreak of war in 1939 he was transferred to the War Office and then to the Ministry of Information in London. It was during this period that he edited the highly successful Persian monthly journal *Rūzgār-e now* (The new age) as well as other publications in Persian and Arabic. In 1944, his war work finished, he was appointed to succeed V. M. Minorsky in the chair of Persian at the School of Oriental and African Studies, London University; two years later he transferred to the chair of Arabic. In 1947 he was appointed to the Sir Thomas Adams professor-

ship of Arabic at Cambridge, where he remained until his death on 2 October 1969.

Arberry's academic honors included the *Nešān-e Dāneš* First Class awarded by the shah of Iran in 1964, an honorary doctorate from the University of Malta (1963), and membership in the Iranian Academy, the Academy of the Arabic Language in Cairo, and the Arab Academy of Damascus. His complete bibliography shows a total of some ninety books that he wrote, translated, or edited, a similar number of scholarly articles, and many reviews and other short contributions. His writings include edited texts of Persian and Arabic works, translations of classical Persian and Arabic poetry, Koranic studies, Islamic theology and philosophy, Sufism, Persian and Arabic language, bibliography and library catalogues, readers and anthologies for students, Maltese literature, and popular works on such varied subjects as modern Islam, British orientalism, and 'Omar Kayyām and Fitzgerald. His most outstanding work was the English translation of the Koran, which superseded all previous efforts in this field. His catalogues of the oriental manuscripts in the India Office, Cambridge University, and Chester Beatty libraries provide an essential tool for all scholars working in the Islamic field. It is Arberry's principal achievement to have made the fruits of his own scholarship available not only to students following in his footsteps, but also to the general public.

Bibliography: Arberry's selected works: Aḥmad Šawqī, *Majnūn Laylā*, verse tr., Cairo, 1933. Al-Kalābādī, *Ketāb al-ta'arraf*, Cairo, 1934. *The Mawāqif and Mukhātabat of al-Niffarī*, ed. and tr., London, 1935. *The Doctrine of the Sufis*, tr. from al-Kalābādī, Cambridge, 1935. *A Catalogue of the Arabic Manuscripts in the Library of the India Office II*, pt. 2 (Sufism and ethics), London, 1936. Al-Karrāj, *The Book of Truthfulness—Kitāb al-Šidq*, ed. and tr., Bombay, 1937. *Poems of a Persian Sufi, Being the Quatrains of Bābā Ṭāhīr Rendered into English Verse*, Cambridge, 1937. Al-Moḥāsebi, *Ketāb al-tawāḥḥom*, ed., Cairo, 1937. *Catalogue of the Library of the India Office II*, pt. 6 (Persian books), London, 1937. *The Library of the India Office*, London, 1938. 'Iraqī, *The Song of Lovers*, ed. and tr., Bombay, 1939. *Specimens of Arabic and Persian Palaeography*, London, 1939. *British Contributions to Persian Studies*, London, 1942. *British Orientalists*, London, 1943. *Introduction to the History of Sufism*, Calcutta, 1943. *Islam Today*, ed. (with Rom Landau), London, 1943. *Modern Persian Reader*, Cambridge, 1944. Sa'dī, *Kings and Beggars*, tr., London, 1945. Asiatic Jones, *the Life and Influence of Sir William Jones*, London, 1946. *Pages from the Kitāb al-Luma' of... al-Sarrāj*, London, 1947. Muhammad Iqbal, *The Tulip of Sinai*, tr., London, 1947. *Fifty Poems of Hafiz*, Cambridge, 1947. Al-Termedī, *Ketāb al-rā'āza*, Cairo, 1947. *The Cambridge School of Arabic*, Cambridge, 1948. *Immortal Rose, An Anthology of Persian Lyrics*, London, 1948. Muhammad Iqbal, *Persian Psalms*, Lahore, 1948. *The Rubaiyat of Jalal al-Din Rumi*,

MADE AT THE INDIA OFFICE LIBRARY
SOUTH ASIAN COLLECTION

by F.F. Arbuthnot... London: Printed and pub.
under the Patronage of the Royal Asiatic Soci-
ety, 1891-94.

روضة الصفا، ترجمه رهاتسک (ویرایش)

*Arabic Authors. A manual of Arabian history and
Literature...* London: W. Heinemann, 1890.

نویسندگان عرب

منابع ۵۳ ج ۲ ص ۴۸۹: ۱۲۵ ج ۲ ص ۲۱: ۱۵۱ ج ۱ ص ۴۴۳: ۱۵۲
ج ۲ ص ۵

آربری، آرتور جان

Arberry, Arthur John [ārtur jān ārberi]

(۱۹۰۵-۱۹۶۹)، زبان و ادبیات فارسی و عربی.

۱۲ مه در پورتمسث^۲ (انگلستان) متولد شد. ابتدا در
مدرسه زبانهای شرقی و سپس در پمبروک^۳ کالج کمبریج
به تحصیل پرداخت. در ۱۹۲۷ امتحان تریپوس^۴ را در
کمبریج با گرفتن امتیاز در زبانهای باستانی شرقی و در
۱۹۲۹ امتحان سال دوم زبانهای شرقی را با موفقیت
گذراند و در رشته زبان و ادبیات عربی و فارسی لیسانس
گرفت. زبانهای فارسی، عربی، ترکی و فرانسه را
می‌دانست و در زمینه ادبیات فارسی و عربی تحقیقات
بسیاری انجام داد.

در ۱۹۳۰ عضو پمبروک کالج شد و از سوی این کالج به
عنوان محقق به مشرق زمین سفر کرد. در این سفر نخست
به استانبول رفت و زبان ترکی را فراگرفت، سپس راهی
قاهره شد و در آنجا به مطالعه نسخه‌های خطی کتابخانه
ملی پرداخت. در ۱۹۳۱ به ریاست بخش زبانهای باستانی
دانشگاه قاهره انتخاب شد و مدت دو سال به این کار
اشتغال داشت. در این مدت به فلسطین، لبنان و سوریه نیز
سفر کرد. در ۱۹۳۴ به انگلستان بازگشت و به معاونت
کتابخانه ایندیا آفیس برگزیده شد و دو سال در این سمت
خدمت کرد. در اثنای جنگ جهانی دوم به وزارت اطلاعات
انگلستان منتقل گردید و به عنوان رئیس تبلیغات دولتی به
زبان عربی برگزیده شد و به نوشتن جزوه‌ها و مقاله‌های
تبلیغاتی پرداخت. وی همچنین سردبیری مجله مشهور
روزگارنورا برعهده داشت. در ۱۹۳۹ و ۱۹۴۰ رئیس

تدریس زبان فارسی پرداخت. وی نخستین بار در ژاپن بر
اساس نسخه خطی دانشگاه آکسفورد (کتابخانه بودلیان^۱)
رباعیات عمر خیام را ترجمه و در یک مجله ادبی منتشر
کرد.

آثار

Perusha Bungaku - shi - ko (Studies in the History
of Persian Literature), Tokyo: 1922.

پژوهشی در تاریخ ادبیات فارسی

"A Note on Vendidad" OSP, Oxford: 1933, 14-21.

«یادداشتی درباره وندیداد»

A Catalogue of Books Relating to Persia [Perushia
Kankei Tasho. mokurokuo]. XIII, 157, 14 Tokyo:
Keimei-Kwai Institute, 1934.

فهرستی از کتابهای فارسی

منابع ۴۵ ج ۲ ص ۵۹۰: ۹۰ س ۱۴ و ۴ و ۵ و ۶ ص ۲۱۱: ۱۵۱ ج ۱ ص
۴۳۶: ۱۵۲ ج ۱ و ۲ ص ۷

آرث نات، فاستر فیتزجرالد

Arbuthnot, Foster Fitzgerald [fāster fitzjerāld

ārbaṣnāt], ادبیات فارسی و عربی، تاریخ.

در انگلستان به دنیا آمد. وی درباره تاریخ و ادبیات و
مسائل سیاسی ایران و نویسندگان عرب و تاریخ و ادبیات
عرب دارای تألیفات و ترجمه‌هایی است.

آثار

*The Assemblies of al-Hariri. Tr. from the Arabic,
with an introduction, and notes, historical and
grammatical ...* London: William and Norgate,
1986-98.

مقامات حریری (ترجمه، مقدمه، یادداشتها)

*Persian Portraits, A Sketch of Persian History Litera-
ture, and Politics.* London: B Quaritch, 1887.

چهره‌های ایرانی، خلاصه تاریخ ادبی و سیاسی ایران

Mir Khwund, 1433-1498... *The Rauzat- us- Safa ; or
Garden of Purity.* Containing the histories of
Prophets. Tr. from The original persian by E.
Rehatsek and Called by him Sacred and Profans
history according to the Moslem belief, Edited

1. Bodleian

2. Portsmouth

3. Pembroke

4. Tripos

building programme, and he failed to mollify the opposition.

In the crucial experiment of 1924 Appleton and Barnett established clearly the existence of ionized regions of the upper atmosphere (the ionosphere), capable of reflecting radio waves. As early as 1902 it had been suggested, by Oliver Heaviside [q.v.] and others, that these regions probably existed, but it was not until 1924 that their existence was clearly established. Thereafter Appleton devoted all his scientific activities to understanding the ionosphere. He used radio waves to probe and investigate it; he showed that it consisted predominantly of two layers, a lower 'Heaviside' layer and an upper one, later called the 'Appleton' layer; he showed how these layers varied with the time of the day, the year, and the sunspot cycle; and he developed theories to explain their behaviour.

Up to 1939 Appleton was pre-eminently the leader in ionospheric research: in practically every point of importance his was the leading paper and it is fair to say that what was known about the ionosphere up to that time was almost entirely due to him, or to the research schools which he started and inspired. Since the war of 1939-45, able and enthusiastic schools of ionosphere research have grown up in several different parts of the world quite independent of Appleton and they have added very considerably to what was known of the ionosphere in 1939, but although some of Appleton's ideas have been revised, most of them still remain sound.

In 1950 Appleton started the *Journal of Atmospheric and Terrestrial Physics* and he remained its editor-in-chief for the rest of his life. He took a very personal interest in this journal, which he used to encourage publication by workers in remoter parts of the world; it became known everywhere as 'Appleton's Journal'.

Realizing that the observed behaviour of the ionosphere would depend on the position of the observer, Appleton played an important part in encouraging its study on a world-wide basis. He used the International Union of Scientific Radio (known as URSI after the initial letters of its name in French) for this purpose, and he was its president for eighteen years, from 1934 to 1952. It was at the 1927 meeting in Washington that he first announced his 'magneto-ionic theory' describing the travel of radio waves through the ionosphere.

Those who remember Appleton recall in common several outstanding characteristics: his wide humanity, his ability as a public speaker, and his continuing dedication to his scientific researches. His humanity showed itself in all he did. He was invariably con-

siderate to everyone and especially to those in humble positions. He never failed to pass the time of day with the servitors and the cleaners and to discuss with them the latest football match or anything he thought would interest them.

He was a skilled public speaker with a happy knack of combining penetrating observations with amusing anecdotes. His ability in this respect was never so well demonstrated as at international conferences where he seemed able to convey the point of his very English stories to a wide variety of people from other countries. Perhaps his custom of repeating the essential point, slowly and with a pause just at the right place, helped him here. But it was his beautifully modulated voice which finally added charm to what would otherwise have been merely clever and competent speeches. His father was an accomplished singer and, for thirty-eight years, had been choirmaster at a Wesleyan chapel in Bradford. The young Appleton inherited the tenor voice and sang in his father's choir for some time—surely a good training for any gifted speaker. With his easy manner of delivery he often gave the impression that his speeches were made without effort, but those who knew him best realized what great care he lavished on them. His notebooks contained numerous phrases which might be turned to use on some suitable occasion, and the typescripts of his speeches frequently had the most telling words inserted at the last minute in manuscript. His gifts as a speaker were equally evident in his lectures to students. In these he was never afraid of showing how simple a matter was and, like all the best lecturers, he never tried to blind the audience with the extent of his knowledge. It was only those who knew the subject well who appreciated how penetrating his account in simple terms could really be.

Appleton never lost his deep interest in the ionosphere. Until the end of his life the little notebooks that he carried around with him contained ideas and suggestions about it, interspersed with suggestions and stories for his speeches. Until the day of his death he was discussing the details of his researches through regular correspondence with other investigators. When an ionosphere worker visited him in his office some new results would probably be produced from a drawer and, forgetting the worries of the principal of a great university, Appleton would discuss and argue again, just as he had once done with members of his research teams.

Appleton became a fellow of the Royal Society in 1927 and, for his work on the ionosphere, he received the Nobel prize in 1947. He was appointed KCB in 1941 and GBE in

1946, and received decorations from France, the United States, Norway, and Iceland. He held honorary degrees from ten British and six foreign universities, and was honorary member or honorary fellow of several British and foreign scientific and engineering societies; he received medals from seven British and five foreign institutions. He published widely in the major scientific journals, and wrote *Thermionic Vacuum Tubes, and their Applications* (1932). In 1956 he gave the Reith lectures on the subject 'Science and the Nation'.

In 1915 Appleton married Jessie, daughter of the Revd John Longson, sometime of Huddersfield, later of Canada; they had two daughters. His wife died in 1964 and in 1965 he married Mrs Helen F. Allison, daughter of John Gordon Lennie. She was his secretary for thirteen years, and had helped him to keep a little time for his own researches during the pressure of his other work. He died suddenly at home 21 April 1965, just one month after his second marriage. There is a portrait by Bernard Hailstone in the Imperial War Museum and another, by Sir William O. Hutchison (1959), in the Court Room of Edinburgh University.

[J. A. Ratcliffe in *Biographical Memoirs of Fellows of the Royal Society*, vol. xii, 1966; private information; personal knowledge.] J. A. RATCLIFFE

ARBERRY, ARTHUR JOHN (1905-1969), orientalist, was born at Buckland, Portsmouth, 12 May 1905, fourth of the five children of William Arberry, signal boatswain in the Royal Navy, by his wife, Sarah Ann Bailey. Arberry won a scholarship to Portsmouth Grammar School and in 1924 went up as a scholar to Pembroke College, Cambridge. At school he had shown a talent for mathematics, but he decided to specialize in classics, having, as he wrote, 'read everything worth reading in Greek and Latin'. At Cambridge he attended the lectures of A. E. Housman [q.v.]—'prodigiously erudite and prodigiously dull'—and took a first in both parts of the classical tripos (1925-7).

As an undergraduate, Arberry coincided at Pembroke with the great Islamic scholar, E. G. Browne [q.v.], who died in 1926, and it was Browne's friend, (Sir) Ellis Minns, who suggested that Arberry should apply for the newly established Browne studentship in Arabic and Persian. Financed by this and additional scholarship awards, he took a first in both parts of the oriental languages tripos simultaneously in 1929, and, after two years' work supported by Wright and Goldsmiths' studentships, in 1931 he was elected to a research fellowship at Pembroke. In 1932 he married Sarina Simons of Braila, Romania, and

left Cambridge as he 'could not hope to support a wife on the slender dividend of a junior research fellow'. For two years he acted as head of the department of classics at the university of Cairo, where his only daughter was born. On their return to England in 1934 he took the post of assistant librarian at the India Office, where he remained until the outbreak of war in 1939. For most of the war he served in the Ministry of Information, but in 1944 he returned to academic life on being appointed to the chair of Persian at London University. In 1946 he became professor of Arabic and head of the Near and Middle East department, and in 1947 he left London to return to his old college at Cambridge, as Sir Thomas Adams's professor of Arabic, a post which he held for the remainder of his life.

Arberry was an immensely prolific, as well as a versatile, writer, covering Maltese as well as a wide range of topics in Arabic and Persian studies, on which he published over sixty works. In addition, he produced catalogues of manuscripts and books in the India Office Library, the University Library of Cambridge, and the Chester Beatty Collection. An early enthusiasm for neo-Platonism developed into a general interest in mystical philosophy under the guidance of his 'beloved master', R. A. Nicholson [q.v.], who had perhaps the deepest influence on his career. It was Nicholson's failing eyesight which convinced Arberry that textual editions in Arabic and Persian was a young man's task, and after some early work in this field, notably an edition on the *Mawāqif and Mukhāṭabāt* of Niffarī (1935), he turned to more general subjects and to translation in both poetry and prose, with the intention of rounding off his research with a work on Nicholson's favourite author, Jalāl al Dīn Rūmī, planned for his retirement.

Arberry had a perspicuous view of the problems of his subject and was fond of drawing a comparison with classical studies at the start of the Renaissance. Manuscripts were uncatalogued, texts unedited and untranslated. As far as western scholarship was concerned, the magnitude of the task put it out of the range of the handful of professional academics who were being produced in each generation, and to Arberry the answer lay in a broadening of the appeal of the subject to attract interest and, eventually, recruits. He wrote: 'The most abiding lesson taught me by my four years under Brendan Bracken' (later Viscount Bracken, q.v.—in the Ministry of Information) 'was the relevance of publicity, in the broadest sense of the word, to oriental studies.' As a result, although he disclaimed any liking for administration, he threw himself into the work of planning and development which

OBITUARIES

THE EARL OF SCARBROUGH

Roger Scarbrough and I were contemporaries at Eton, during the First World War, at Oxford University, and in the House of Commons. Our families were also friends and neighbours in the north country. We can truly say that we were lifelong friends.

I am, therefore, glad to have this opportunity to pay tribute to an important but relatively little known service which he rendered to his country. As the Second World War progressed, I became increasingly conscious, as Foreign Secretary, of the changed world we should have to face when it was over. Whatever else this might entail, there would evidently be a demand for an increased knowledge of a number of foreign languages, particularly Oriental and Slavonic ones. Naturally I took a special interest in the former, on which I had worked for my degree at Oxford, while the Russian contribution to the Allied victory must mean that country's increasing influence in world affairs.

After discussion at the Foreign Office, I decided that we should set up a searching enquiry into this problem before the end of the War. We wanted an examination into the facilities already in existence at universities and other educational institutions for the study of Oriental, Slavonic, Eastern European, and African languages and culture. We also wanted some recommendations as to what could be done to improve upon the opportunities which were already available.

If this important commission was to do a really useful job it was essential to find an active and interested chairman, who would command the respect and support of his fellow members.

At this period of the War, early 1944, Lord Scarbrough had recently returned from his successful Governorship of Bombay. I had seen quite a lot of him at that time, and not least because he shared the wish of the then Secretary of State for India, Mr. Amery, that I should succeed Lord Linlithgow as Viceroy. This did not prove possible, but it occurred to me during our talks that it would be very valuable to the work of our proposed commission if Lord Scarbrough would accept its chairmanship. This he generously did, and on 15th December, 1944, the "Scarbrough Committee" was appointed. Its Report was submitted to the Foreign Secretary on 16th April, 1946, and was published in the following year.

The result of the Report was a very great increase in the number of university posts in Asian studies, especially in London. The Committee argued most successfully for the expansion of Oriental studies, and there is no doubt that its work, significantly assisted by the evidence of the then President of the Royal Asiatic Society, Sir Richard Winstedt, was invaluable in furthering the study of the languages I have mentioned, to our national advantage.

Lord Scarbrough was President of the Royal Asiatic Society from 1946 to 1949 and continued his active interest in its work until he died. His loss will be deeply felt by members of the Society, as by his many friends in all walks of life.

AVON.

PROFESSOR ARTHUR JOHN ARBERRY

Those of us who knew Arthur Arberry, first in his brilliant prime, and then in latter years when he was beset by ailments which caused him both distress of heart and physical disability hard for a man of his intellectual energy to bear, can hardly yet believe that he

has left us so suddenly. Although for some time, on account of his illness, he had withdrawn himself more and more from our midst, and this to our loss, he still continued to carry out his literary research, and, even if with mechanical difficulty, to write. Almost the last time I saw and talked with him, he was collating the printed text of a work of al-Sha'rānī with a MS from the Chester Beatty Arabic collection which he knew so well.

Arthur Arberry was educated at Portsmouth Grammar School, from which in 1924 he entered Pembroke College, Cambridge, as Senior Scholar, to win a swift series of successes in the academic field—Distinction in the Classical Tripos (1929), the E. G. Browne Scholarship, the Wright Studentship, the Senior Goldsmiths' Studentship, and, in 1931, a Fellowship at Pembroke. He followed this with two years in Cairo as Head of the Department of Classics (1932–34), but returned to Britain as Assistant Librarian at the India Office in 1934. During World War II, not the happiest period in his life, he was seconded to the Ministry of Information; early in the war too his house was totally destroyed during the bombing of London. He welcomed his return to academic life when, aged just under 40, he was elected Professor of Persian at the School of Oriental and African Studies, from which he transferred to the Chair of Arabic in 1946. In the following year, 1947, Arthur Arberry achieved his cherished ambition in being elected Sir Thomas Adams's Professor of Arabic at Cambridge, and he returned as Fellow to his old college once more.

Arthur Arberry's lifelong passion lay in Arabic and Persian literature, and he set himself the pleasurable task of making both kinds known through the medium of English. He was specially concerned with poetry, to which his acute sensitivity rendered him sympathetically attuned, but on the whole he was probably most successful in his translation into prose. His rendering of the Koran into colourful but accurate English has won general praise and has become the standard modern version. Closely associated with Arberry's taste for literature was his love of fine Arabic and Persian MSS, fostered no doubt by his work on the India Office Library, the Chester Beatty collection, and other libraries. It is characteristic of this side of his interests that one of his last published works was a selection of facsimile pages from the great range of Korans in the Chester Beatty Library.

From his teacher R. A. Nicholson, Arthur Arberry early acquired a taste for mysticism, and his first publications lay in the field of Sufism. Arberry was deeply attached to Nicholson, who had encouraged his first footsteps on the path of Oriental studies, and he kept a photograph of Nicholson always on his desk. It was characteristic too of Arthur Arberry that he had a respect amounting almost to reverence for the great Orientalists of the past, and particularly for those in the Cambridge tradition. Arberry indeed bridges the age between the toiling isolated Arabist of our European universities, the "harmless drudge" whose labours had so profound an effect on reviving Classical Arabic in the Arab countries themselves, and the post-war generation of Arabic scholars which enjoys far wider opportunities for research than those masters of previous generations. Yet, for all his interest in Classical Arabic and Persian culture, Arberry was also very conscious of the present. From time to time he published within the field of modern literature. He was furthermore fully aware of the necessity to introduce the study of the contemporary Middle East into Cambridge, and he took the initiative in setting up the Middle East Centre there.

Arthur Arberry had a truly amazing output of published work. If some of it will be superseded, yet much of his writing will endure as a lasting contribution to learning. His books are well known in Muslim countries, as is also his sympathetic, but never patronizing, attitude towards Islam. His services to Persian studies were recognized in 1964 by the award of the *Niṣhan-i Dānīsh* by the Iranian Government. His many students from overseas remember his kindness, his understanding of their first falterings, and some have already expressed to me their sense of loss at his going. Up to his last days his quick incisive mind would still lead him to discern the nub of a problem and often the solution of it while others remained still uncertain. Even when his troubles weighed down his spirits Arthur Arberry could at times be his old self, with a merry ready wit and chuckle, an entertaining conversationalist and good host. Indeed, for the writer, Arthur Arberry's departure means

ARBERRY, ARTHUR JOHN British orientalist. Born at Portsmouth on 12 May 1905, he went to Cambridge University in 1924 with a classics scholarship and subsequently studied Persian and Arabic with R. A. Nicholson and other noted scholars. After graduation and a study year in Cairo, during which time he also visited Palestine, Lebanon, and Syria, he was appointed head of the classics department at Cairo University in 1932, but returned to London in 1934 as assistant librarian at the India Office. With the outbreak of war in 1939 he was transferred to the War Office and then to the Ministry of Information in London. It was during this period that he edited the highly successful Persian monthly journal *Rūzgār-e now* (The new age) as well as other publications in Persian and Arabic. In 1944, his war work finished, he was appointed to succeed V. M. Minorsky in the chair of Persian at the School of Oriental and African Studies, London University; two years later he transferred to the chair of Arabic. In 1947 he was appointed to the Sir Thomas Adams professor-

Dergi / Kitap
Kütüphane Mevcuttur

E.I.r. c. 2 (f. 3) s. 278 - 279, 1986

LONDON

23 MAYIS 1991

۴۹۰

راهنمای کتاب ، جلد دوازدهم

به طور متوسط پنج ساعت و نیم در روز تلویزیون تماشا می کنند. بنابراین می توان گفت از لحاظ تولیدی و از لحاظ آموزشی تلویزیون با وقت بسیاری که افراد صرف تماشای آن می کنند می تواند تأثیر زیادی در چگونگی گذراندن اوقاتشان داشته باشد. و این تحقیقات نشان داده است که مردم در ایران از تلویزیون ، انتظار سینما را دارند. به همین جهت از لحاظ تعداد بینندگان موفق ترین برنامه های تلویزیون برنامه های مربوط به پخش فیلم های داستانی می باشد، حال آنکه باید از تلویزیون انتظارات دیگری داشت. همین روشن نبودن هدف و نقش تلویزیون موجب نوعی اختلاف نظر ما بین مردم و مسئولین دستگاه های تلویزیون است. در ایران اکثر خانواده ها به ترتیب در درجه اول کودکان کمتر از ۱۵ سال، سپس نوجوانان بیشتر از ۱۵ سال، و در مرحله آخر بزرگسالانند که در انتخاب برنامه، اصولاً استفاده از تلویزیون، نقش اساسی دارند. به طور خلاصه تلویزیون بیشتر در اختیار و متعلق به کودکان و نوجوانان است. از اینرو چون اولیای خانواده چندان اختیاری در انتخاب برنامه ها ندارند لذا مسئولیت اولیای تلویزیون در ممالک در حال رشد خیلی بیشتر از همکاران غربیشان است. به طور مثال در این کشورها تلویزیون می تواند در تنظیم ساعات کار و تفریح و استراحت کودکان مؤثر تر باشد و خلاصه در بسیاری از امور وظیفه اولیا و مربیان را ایفا کند.

معمولاً برای تلویزیون سه وظیفه شناخته اند که عبارت است از: پخش اخبار، آموزش، تفریح. در این کشورها نمی توان این سه وظیفه را از یکدیگر تفکیک کرد و، همچنانکه در کتاب حاضر آمده است، باشگاه های تلویزیونی حائز اهمیت بسیار می باشند زیرا به وسیله این باشگاه ها می توان رابطه مؤثر و زنده ای بین تلویزیون و مردم به وجود آورد. در هر صورت تلویزیون، که از مؤثرترین وسائل ارتباط جمعی است، به شرطی می تواند در جهت رشد ملی و کم کردن فاصله میان روحیات و افکار مردم و سرعت تحولات اقتصادی و فنی مؤثر واقع شود که از همه امکانات علمی و فرهنگی کشور بهره گرفته و بادیگر وسائل ارتباطی یعنی سینما و رادیو و مطبوعات مرتبط و هماهنگ باشد. اگر در کشوری سینما پیشرفت کافی نداشته باشد، یعنی سبک تولید سینمای ملی به وجود نیامده باشد و مردم از یک دانش و فرهنگ سینمایی برخوردار نباشند و مطبوعات از نظر کیفی و کمی پیشرفت لازم را نداشته باشد و رادیو آنچنانکه انتظار می رود مبین نیازمندیها و پاسخگوی مسائل زندگی مردم نباشد، تلویزیون به تنهایی قادر نیست در بالا بردن سطح دانش و اطلاعات مردم تأثیر مطلوب را داشته باشد.

Rahman-yi Kitab, c. 12, 1348 (H.S.) Tehran

ایرانشناسی

ا.ج. آربری

متوفی در دوم اکتبر ۱۹۶۹

فرهنگ جهان پور
(کمبریج)

درگذشت پروفیسور ا.ج. آربری در سن شصت و چهار سالگی يك ضایعه بزرگ دیگری بود که در دوسه سال اخیر چون بادخزان در گلزار ایران شناسان جهان بمرور آمده و تعدادی از بهترین اساتید این رشته را بجهان ابدیت گشاند. است. در دوسه سال گذشته درگذشت افرادی نظیر پروفیسور مینورسکی، پروفیسور لیوی، پروفیسور ریپکا و اخیراً پروفیسور پوپ در مدت کوتاهی صدمه عظیمی به عالم ایران شناسی وارد آورده و آنرا از وجود چندتن از دانشمندترین و مهمترین اساتیدش محروم کرده است.

گرچه هر يك از اساتید نامبرده دارای مزیت خاص و اهمیت خارق العاده ای در رشته خود بوده اند و تمام آنها بنوبه خویش باعث اشاعه نام و مدنیت ایرانی در مغرب زمین گشته اند ولی شاید گراف نباشد اگر بگوئیم که فقدان پروفیسور آربری بیش از همه آنها محسوس خواهد شد و خلاء بیشتری را ایجاد خواهد نمود. گرچه نحوه تحقیقات و مطالعات پروفیسور آربری دارای روش کنجکاوانه و استادانه افرادی نظیر پروفیسور مینورسکی نبود ولی مثل پروفیسور براون آثار پروفیسور آربری شهرت و جامعیت بیشتری را دارا بود و ادبیات و معارف شرق بخصوص ایران را در اختیار تعداد بیشتری از خوانندگان قرار میداد. کتب پروفیسور آربری نه تنها در بین مستشرقین مورد مطالعه قرار خواهد گرفت بلکه افراد عادی تحصیل کرده نیز میتوانند از قرائت آنها استفاده نموده و بدرك مطالب آن موفق شوند.

بر خلاف اکثر مستشرقین انگلیسی که از خانواده های اعیان و اشراف میآمدند و علاقه آنها نسبت به خاور بیشتر جنبه تفنن و تفریح داشت پروفیسور آربری يك فرد محقق و دانشگاهی بتمام معنی بود و همه زندگانی او در خدمت علم و ادب گذشت. آرتور جان آربری در ۱۲ مه ۱۹۰۵ در يك خانواده نسبتاً فقیر در شهر کوچک پورتمس (Portsmouth) انگلستان متولد شد. پدرش که در سن پانزده سالگی خانواده را ترك گفته و بسوی زندگی دریانوردی شتافته بود در موقع تولد آرتور جان بمقام يك افسر پایین رتبه نیروی دریایی انگلستان ارتقاء یافته بود. مادرش نیز يك خانواده بی بضاعت و زحمتکش منسوب بود

آربری، آرتورجان^۱ (۱۹۰۵ - ۱۹۶۹)، خاورشناس انگلیسی. خانواده وی فقیر و پدرش افسر پایین رتبه نیروی دریایی بود. از ۱۲ سالگی در پی کسب روزی به کار پرداخت و در همان حال به مدرسه متوسطه راه یافت. به مطالعه یونانی و لاتین علاقه بیش تری نشان داد و پیش از ورود به دانشگاه این ۲ زبان را به خوبی فرا گرفت و اغلب آثار کلاسیک را به زبان اصلی مطالعه کرد. در ۱۹۲۴ به کالج پمبروک^۲ در دانشگاه کمبریج وارد شد و ۳ سال بعد موفق به اخذ درجه لیسانس در زبانهای باستانی از این مرکز گردید. پس از آن با استفاده از بودجه اوقاف ادوارد براون به تحصیل زبانهای فارسی و عربی در همان کالج پرداخت. در مدت ۲ سال دوره زبان و ادبیات عرب را به پایان رساند. عربی را نزد رینولد نیکلسون^۳ و فارسی را نزد پروفیسور لوی^۴ فرا گرفت. پس از دریافت دومین گواهینامه لیسانس، به تحقیق در ادبیات عرب و ترجمه موافق اثر نسفری پرداخت. کالج پمبروک در ۱۹۳۱ او را به عنوان محقق وابسته به عضویت پذیرفت و جایزه اول براون را به وی داد. او به هزینه این کالج به قاهره رفت تا در آنجا به تحقیق و مطالعه بپردازد. در مدت اقامت در قاهره با ساریناسیمون از اهالی رومانی آشنا شد و در ۱۹۳۲ با وی ازدواج کرد. پس از آن از فلسطین، لبنان و سوریه دیدن کرد. بعد به انگلستان برگشت و باز به مصر رفت و در دانشگاه قاهره به سمت استادی و ریاست گروه زبانهای کهن (یونانی و لاتین) منصوب شد (۱۹۳۲ - ۱۹۳۴). در ۱۹۳۴ بار دیگر به میهن بازگشت و مدت ۲ سال به عنوان کتابدار در کتابخانه دیوان هند به کار پرداخت. در طول جنگ رئیس تبلیغات دولتی به زبان عربی بود و جزواتی نیز منتشر کرد. در ۱۹۴۴ پس از کناره گیری مینورسکی^۵ از استادی زبان فارسی دانشگاه لندن، به جای او انتخاب شد. ۲ سال بعد به مقام استادی رشته عربی و ریاست بخش مطالعات خاورمیانه ارتقا یافت. در ۱۹۴۷ پس از استعفای استوری^۶، برای اشغال کرسی استادی زبان عربی به کمبریج بازگشت و تا پایان عمر در آنجا ماند. بر اثر مساعی وی در کمبریج کرسی مستقلی برای تدریس زبان و ادبیات فارسی ایجاد گردید. او عضو فرهنگستان و عضو وابسته فرهنگستان ایران و مصر و مجمع علمی دمشق و نایب رئیس کمیته ترجمه یونسکو بود. در ۱۹۴۸ انجمن خاورشناسان بریتانیا را تشکیل داد. در کار آربری دقت نظر و کنجکاوی مینورسکی، نیکلسون و نظایر آنان دیده نمی شود. با این حال، آثار وی از نظر تنوع و تعدد و نیز جامعیت آرای که عرضه می کند، و نیز به سبب نثر روان و بیان ساده و شاعرانه ای که در نگارش یا ترجمه به کار می برد، از شهرت فراوانی برخوردار است. ترجمه وی از قرآن مجید گرچه از صحت و دقت

دوره ۱۳۵۹
۱۳۶۰
۱۳۶۱
۱۳۶۲
۱۳۶۳
۱۳۶۴
۱۳۶۵
۱۳۶۶
۱۳۶۷
۱۳۶۸
۱۳۶۹
۱۳۷۰
۱۳۷۱
۱۳۷۲
۱۳۷۳
۱۳۷۴
۱۳۷۵
۱۳۷۶
۱۳۷۷
۱۳۷۸
۱۳۷۹
۱۳۸۰
۱۳۸۱
۱۳۸۲
۱۳۸۳
۱۳۸۴
۱۳۸۵
۱۳۸۶
۱۳۸۷
۱۳۸۸
۱۳۸۹
۱۳۹۰
۱۳۹۱
۱۳۹۲
۱۳۹۳
۱۳۹۴
۱۳۹۵
۱۳۹۶
۱۳۹۷
۱۳۹۸
۱۳۹۹
۱۴۰۰
۱۴۰۱
۱۴۰۲
۱۴۰۳
۱۴۰۴
۱۴۰۵
۱۴۰۶
۱۴۰۷
۱۴۰۸
۱۴۰۹
۱۴۱۰
۱۴۱۱
۱۴۱۲
۱۴۱۳
۱۴۱۴
۱۴۱۵
۱۴۱۶
۱۴۱۷
۱۴۱۸
۱۴۱۹
۱۴۲۰
۱۴۲۱
۱۴۲۲
۱۴۲۳
۱۴۲۴
۱۴۲۵
۱۴۲۶
۱۴۲۷
۱۴۲۸
۱۴۲۹
۱۴۳۰
۱۴۳۱
۱۴۳۲
۱۴۳۳
۱۴۳۴
۱۴۳۵
۱۴۳۶
۱۴۳۷
۱۴۳۸
۱۴۳۹
۱۴۴۰
۱۴۴۱
۱۴۴۲
۱۴۴۳
۱۴۴۴
۱۴۴۵
۱۴۴۶
۱۴۴۷
۱۴۴۸
۱۴۴۹
۱۴۵۰
۱۴۵۱
۱۴۵۲
۱۴۵۳
۱۴۵۴
۱۴۵۵
۱۴۵۶
۱۴۵۷
۱۴۵۸
۱۴۵۹
۱۴۶۰
۱۴۶۱
۱۴۶۲
۱۴۶۳
۱۴۶۴
۱۴۶۵
۱۴۶۶
۱۴۶۷
۱۴۶۸
۱۴۶۹
۱۴۷۰
۱۴۷۱
۱۴۷۲
۱۴۷۳
۱۴۷۴
۱۴۷۵
۱۴۷۶
۱۴۷۷
۱۴۷۸
۱۴۷۹
۱۴۸۰
۱۴۸۱
۱۴۸۲
۱۴۸۳
۱۴۸۴
۱۴۸۵
۱۴۸۶
۱۴۸۷
۱۴۸۸
۱۴۸۹
۱۴۹۰
۱۴۹۱
۱۴۹۲
۱۴۹۳
۱۴۹۴
۱۴۹۵
۱۴۹۶
۱۴۹۷
۱۴۹۸
۱۴۹۹
۱۵۰۰
۱۵۰۱
۱۵۰۲
۱۵۰۳
۱۵۰۴
۱۵۰۵
۱۵۰۶
۱۵۰۷
۱۵۰۸
۱۵۰۹
۱۵۱۰
۱۵۱۱
۱۵۱۲
۱۵۱۳
۱۵۱۴
۱۵۱۵
۱۵۱۶
۱۵۱۷
۱۵۱۸
۱۵۱۹
۱۵۲۰
۱۵۲۱
۱۵۲۲
۱۵۲۳
۱۵۲۴
۱۵۲۵
۱۵۲۶
۱۵۲۷
۱۵۲۸
۱۵۲۹
۱۵۳۰
۱۵۳۱
۱۵۳۲
۱۵۳۳
۱۵۳۴
۱۵۳۵
۱۵۳۶
۱۵۳۷
۱۵۳۸
۱۵۳۹
۱۵۴۰
۱۵۴۱
۱۵۴۲
۱۵۴۳
۱۵۴۴
۱۵۴۵
۱۵۴۶
۱۵۴۷
۱۵۴۸
۱۵۴۹
۱۵۵۰
۱۵۵۱
۱۵۵۲
۱۵۵۳
۱۵۵۴
۱۵۵۵
۱۵۵۶
۱۵۵۷
۱۵۵۸
۱۵۵۹
۱۵۶۰
۱۵۶۱
۱۵۶۲
۱۵۶۳
۱۵۶۴
۱۵۶۵
۱۵۶۶
۱۵۶۷
۱۵۶۸
۱۵۶۹
۱۵۷۰
۱۵۷۱
۱۵۷۲
۱۵۷۳
۱۵۷۴
۱۵۷۵
۱۵۷۶
۱۵۷۷
۱۵۷۸
۱۵۷۹
۱۵۸۰
۱۵۸۱
۱۵۸۲
۱۵۸۳
۱۵۸۴
۱۵۸۵
۱۵۸۶
۱۵۸۷
۱۵۸۸
۱۵۸۹
۱۵۹۰
۱۵۹۱
۱۵۹۲
۱۵۹۳
۱۵۹۴
۱۵۹۵
۱۵۹۶
۱۵۹۷
۱۵۹۸
۱۵۹۹
۱۶۰۰
۱۶۰۱
۱۶۰۲
۱۶۰۳
۱۶۰۴
۱۶۰۵
۱۶۰۶
۱۶۰۷
۱۶۰۸
۱۶۰۹
۱۶۱۰
۱۶۱۱
۱۶۱۲
۱۶۱۳
۱۶۱۴
۱۶۱۵
۱۶۱۶
۱۶۱۷
۱۶۱۸
۱۶۱۹
۱۶۲۰
۱۶۲۱
۱۶۲۲
۱۶۲۳
۱۶۲۴
۱۶۲۵
۱۶۲۶
۱۶۲۷
۱۶۲۸
۱۶۲۹
۱۶۳۰
۱۶۳۱
۱۶۳۲
۱۶۳۳
۱۶۳۴
۱۶۳۵
۱۶۳۶
۱۶۳۷
۱۶۳۸
۱۶۳۹
۱۶۴۰
۱۶۴۱
۱۶۴۲
۱۶۴۳
۱۶۴۴
۱۶۴۵
۱۶۴۶
۱۶۴۷
۱۶۴۸
۱۶۴۹
۱۶۵۰
۱۶۵۱
۱۶۵۲
۱۶۵۳
۱۶۵۴
۱۶۵۵
۱۶۵۶
۱۶۵۷
۱۶۵۸
۱۶۵۹
۱۶۶۰
۱۶۶۱
۱۶۶۲
۱۶۶۳
۱۶۶۴
۱۶۶۵
۱۶۶۶
۱۶۶۷
۱۶۶۸
۱۶۶۹
۱۶۷۰
۱۶۷۱
۱۶۷۲
۱۶۷۳
۱۶۷۴
۱۶۷۵
۱۶۷۶
۱۶۷۷
۱۶۷۸
۱۶۷۹
۱۶۸۰
۱۶۸۱
۱۶۸۲
۱۶۸۳
۱۶۸۴
۱۶۸۵
۱۶۸۶
۱۶۸۷
۱۶۸۸
۱۶۸۹
۱۶۹۰
۱۶۹۱
۱۶۹۲
۱۶۹۳
۱۶۹۴
۱۶۹۵
۱۶۹۶
۱۶۹۷
۱۶۹۸
۱۶۹۹
۱۷۰۰
۱۷۰۱
۱۷۰۲
۱۷۰۳
۱۷۰۴
۱۷۰۵
۱۷۰۶
۱۷۰۷
۱۷۰۸
۱۷۰۹
۱۷۱۰
۱۷۱۱
۱۷۱۲
۱۷۱۳
۱۷۱۴
۱۷۱۵
۱۷۱۶
۱۷۱۷
۱۷۱۸
۱۷۱۹
۱۷۲۰
۱۷۲۱
۱۷۲۲
۱۷۲۳
۱۷۲۴
۱۷۲۵
۱۷۲۶
۱۷۲۷
۱۷۲۸
۱۷۲۹
۱۷۳۰
۱۷۳۱
۱۷۳۲
۱۷۳۳
۱۷۳۴
۱۷۳۵
۱۷۳۶
۱۷۳۷
۱۷۳۸
۱۷۳۹
۱۷۴۰
۱۷۴۱
۱۷۴۲
۱۷۴۳
۱۷۴۴
۱۷۴۵
۱۷۴۶
۱۷۴۷
۱۷۴۸
۱۷۴۹
۱۷۵۰
۱۷۵۱
۱۷۵۲
۱۷۵۳
۱۷۵۴
۱۷۵۵
۱۷۵۶
۱۷۵۷
۱۷۵۸
۱۷۵۹
۱۷۶۰
۱۷۶۱
۱۷۶۲
۱۷۶۳
۱۷۶۴
۱۷۶۵
۱۷۶۶
۱۷۶۷
۱۷۶۸
۱۷۶۹
۱۷۷۰
۱۷۷۱
۱۷۷۲
۱۷۷۳
۱۷۷۴
۱۷۷۵
۱۷۷۶
۱۷۷۷
۱۷۷۸
۱۷۷۹
۱۷۸۰
۱۷۸۱
۱۷۸۲
۱۷۸۳
۱۷۸۴
۱۷۸۵
۱۷۸۶
۱۷۸۷
۱۷۸۸
۱۷۸۹
۱۷۹۰
۱۷۹۱
۱۷۹۲
۱۷۹۳
۱۷۹۴
۱۷۹۵
۱۷۹۶
۱۷۹۷
۱۷۹۸
۱۷۹۹
۱۸۰۰
۱۸۰۱
۱۸۰۲
۱۸۰۳
۱۸۰۴
۱۸۰۵
۱۸۰۶
۱۸۰۷
۱۸۰۸
۱۸۰۹
۱۸۱۰
۱۸۱۱
۱۸۱۲
۱۸۱۳
۱۸۱۴
۱۸۱۵
۱۸۱۶
۱۸۱۷
۱۸۱۸
۱۸۱۹
۱۸۲۰
۱۸۲۱
۱۸۲۲
۱۸۲۳
۱۸۲۴
۱۸۲۵
۱۸۲۶
۱۸۲۷
۱۸۲۸
۱۸۲۹
۱۸۳۰
۱۸۳۱
۱۸۳۲
۱۸۳۳
۱۸۳۴
۱۸۳۵
۱۸۳۶
۱۸۳۷
۱۸۳۸
۱۸۳۹
۱۸۴۰
۱۸۴۱
۱۸۴۲
۱۸۴۳
۱۸۴۴
۱۸۴۵
۱۸۴۶
۱۸۴۷
۱۸۴۸
۱۸۴۹
۱۸۵۰
۱۸۵۱
۱۸۵۲
۱۸۵۳
۱۸۵۴
۱۸۵۵
۱۸۵۶
۱۸۵۷
۱۸۵۸
۱۸۵۹
۱۸۶۰
۱۸۶۱
۱۸۶۲
۱۸۶۳
۱۸۶۴
۱۸۶۵
۱۸۶۶
۱۸۶۷
۱۸۶۸
۱۸۶۹
۱۸۷۰
۱۸۷۱
۱۸۷۲
۱۸۷۳
۱۸۷۴
۱۸۷۵
۱۸۷۶
۱۸۷۷
۱۸۷۸
۱۸۷۹
۱۸۸۰
۱۸۸۱
۱۸۸۲
۱۸۸۳
۱۸۸۴
۱۸۸۵
۱۸۸۶
۱۸۸۷
۱۸۸۸
۱۸۸۹
۱۸۹۰
۱۸۹۱
۱۸۹۲
۱۸۹۳
۱۸۹۴
۱۸۹۵
۱۸۹۶
۱۸۹۷
۱۸۹۸
۱۸۹۹
۱۹۰۰
۱۹۰۱
۱۹۰۲
۱۹۰۳
۱۹۰۴
۱۹۰۵
۱۹۰۶
۱۹۰۷
۱۹۰۸
۱۹۰۹
۱۹۱۰
۱۹۱۱
۱۹۱۲
۱۹۱۳
۱۹۱۴
۱۹۱۵
۱۹۱۶
۱۹۱۷
۱۹۱۸
۱۹۱۹
۱۹۲۰
۱۹۲۱
۱۹۲۲
۱۹۲۳
۱۹۲۴
۱۹۲۵
۱۹۲۶
۱۹۲۷
۱۹۲۸
۱۹۲۹
۱۹۳۰
۱۹۳۱
۱۹۳۲
۱۹۳۳
۱۹۳۴
۱۹۳۵
۱۹۳۶
۱۹۳۷
۱۹۳۸
۱۹۳۹
۱۹۴۰
۱۹۴۱
۱۹۴۲
۱۹۴۳
۱۹۴۴
۱۹۴۵
۱۹۴۶
۱۹۴۷
۱۹۴۸
۱۹۴۹
۱۹۵۰
۱۹۵۱
۱۹۵۲
۱۹۵۳
۱۹۵۴
۱۹۵۵
۱۹۵۶
۱۹۵۷
۱۹۵۸
۱۹۵۹
۱۹۶۰
۱۹۶۱
۱۹۶۲
۱۹۶۳
۱۹۶۴
۱۹۶۵
۱۹۶۶
۱۹۶۷
۱۹۶۸
۱۹۶۹
۱۹۷۰
۱۹۷۱
۱۹۷۲
۱۹۷۳
۱۹۷۴
۱۹۷۵
۱۹۷۶
۱۹۷۷
۱۹۷۸
۱۹۷۹
۱۹۸۰
۱۹۸۱
۱۹۸۲
۱۹۸۳
۱۹۸۴
۱۹۸۵
۱۹۸۶
۱۹۸۷
۱۹۸۸
۱۹۸۹
۱۹۹۰
۱۹۹۱
۱۹۹۲
۱۹۹۳
۱۹۹۴
۱۹۹۵
۱۹۹۶
۱۹۹۷
۱۹۹۸
۱۹۹۹
۲۰۰۰
۲۰۰۱
۲۰۰۲
۲۰۰۳
۲۰۰۴
۲۰۰۵
۲۰۰۶
۲۰۰۷
۲۰۰۸
۲۰۰۹
۲۰۱۰
۲۰۱۱
۲۰۱۲
۲۰۱۳
۲۰۱۴
۲۰۱۵
۲۰۱۶
۲۰۱۷
۲۰۱۸
۲۰۱۹
۲۰۲۰
۲۰۲۱
۲۰۲۲
۲۰۲۳
۲۰۲۴
۲۰۲۵
۲۰۲۶
۲۰۲۷
۲۰۲۸
۲۰۲۹
۲۰۳۰
۲۰۳۱
۲۰۳۲
۲۰۳۳
۲۰۳۴
۲۰۳۵
۲۰۳۶
۲۰۳۷
۲۰۳۸
۲۰۳۹
۲۰۴۰
۲۰۴۱
۲۰۴۲
۲۰۴۳
۲۰۴۴
۲۰۴۵
۲۰۴۶
۲۰۴۷
۲۰۴۸
۲۰۴۹
۲۰۵۰
۲۰۵۱
۲۰۵۲
۲۰۵۳
۲۰۵۴
۲۰۵۵
۲۰۵۶
۲۰۵۷
۲۰۵۸
۲۰۵۹
۲۰۶۰
۲۰۶۱
۲۰۶۲
۲۰۶۳
۲۰۶۴
۲۰۶۵
۲۰۶۶
۲۰۶۷
۲۰۶۸
۲۰۶۹
۲۰۷۰
۲۰۷۱
۲۰۷۲
۲۰۷۳
۲۰۷۴
۲۰۷۵
۲۰۷۶
۲۰۷۷
۲۰۷۸
۲۰۷۹
۲۰۸۰
۲۰۸۱
۲۰۸۲
۲۰۸۳
۲۰۸۴
۲۰۸۵
۲۰۸۶
۲۰۸۷
۲۰۸۸
۲۰۸۹
۲۰۹۰
۲۰۹۱
۲۰۹۲
۲۰۹۳
۲۰۹۴
۲۰۹۵
۲۰۹۶
۲۰۹۷
۲۰۹۸
۲۰۹۹
۲۱۰۰
۲۱۰۱
۲۱۰۲
۲۱۰۳
۲۱۰۴
۲۱۰۵
۲۱۰۶
۲۱۰۷
۲۱۰۸
۲۱۰۹
۲۱۱۰
۲۱۱۱
۲۱۱۲
۲۱۱۳
۲۱۱۴
۲۱۱۵
۲۱۱۶
۲۱۱۷
۲۱۱۸
۲۱۱۹
۲۱۲۰
۲۱۲۱
۲۱۲۲
۲۱۲۳
۲۱۲۴
۲۱۲۵
۲۱۲۶
۲۱۲۷
۲۱۲۸
۲۱۲۹
۲۱۳۰
۲۱۳۱
۲۱۳۲
۲۱۳۳
۲۱۳۴
۲۱۳۵
۲۱۳۶
۲۱۳۷
۲۱۳۸
۲۱۳۹
۲۱۴۰
۲۱۴۱
۲۱۴۲
۲۱۴۳
۲۱۴۴
۲۱۴۵
۲۱۴۶
۲۱۴۷
۲۱۴۸
۲۱۴۹
۲۱۵۰
۲۱۵۱
۲۱۵۲
۲۱۵۳
۲۱۵۴
۲۱۵۵
۲۱۵۶
۲۱۵۷
۲۱۵۸
۲۱۵۹
۲۱۶۰
۲۱۶۱
۲۱۶۲
۲۱۶۳
۲۱۶۴
۲۱۶۵
۲۱۶۶
۲۱۶۷
۲۱۶۸
۲۱۶۹
۲۱۷۰
۲۱۷۱
۲۱۷۲
۲۱۷۳
۲۱۷۴
۲۱۷۵
۲۱۷۶
۲۱۷۷
۲۱۷۸
۲۱۷۹
۲۱۸۰
۲۱۸۱
۲۱۸۲
۲۱۸۳
۲۱۸۴
۲۱۸۵
۲۱۸۶
۲۱۸۷
۲۱۸۸
۲۱۸۹
۲۱۹۰
۲۱۹۱
۲۱۹۲
۲۱۹۳
۲۱۹۴
۲۱۹۵
۲۱۹۶
۲۱۹۷
۲۱۹۸
۲۱۹۹
۲۲۰۰
۲۲۰۱
۲۲۰۲
۲۲۰۳
۲۲۰۴
۲۲۰۵
۲۲۰۶
۲۲۰۷
۲۲۰۸
۲۲۰۹
۲۲۱۰
۲۲۱۱
۲۲۱۲
۲۲۱۳
۲۲۱۴
۲۲۱۵
۲۲۱۶
۲۲۱۷
۲۲۱۸
۲۲۱۹
۲۲۲۰
۲۲۲۱
۲۲۲۲
۲۲۲۳
۲۲۲۴
۲۲۲۵
۲۲۲۶
۲۲۲۷
۲۲۲۸
۲۲۲۹
۲۲۳۰
۲۲۳۱
۲۲۳۲
۲۲۳۳
۲۲۳۴
۲۲۳۵
۲۲۳۶
۲۲۳۷
۲۲۳۸
۲۲۳۹
۲۲۴۰
۲۲۴۱
۲۲۴۲
۲۲۴۳
۲۲۴۴
۲۲۴۵
۲۲۴۶
۲۲۴۷
۲۲۴۸
۲۲۴۹
۲۲۵۰
۲۲۵۱
۲۲۵۲
۲۲۵۳
۲۲۵۴
۲۲۵۵
۲۲۵۶
۲۲۵۷
۲۲۵۸
۲۲۵۹
۲۲۶۰
۲۲۶۱
۲۲۶۲
۲۲۶۳
۲۲۶۴
۲۲۶۵
۲۲۶۶
۲۲۶۷
۲۲۶۸
۲۲۶۹
۲۲۷۰
۲۲۷۱
۲۲۷۲
۲۲۷۳
۲۲۷۴
۲۲۷۵
۲۲۷۶
۲۲۷۷
۲۲۷۸
۲۲۷۹
۲۲۸۰
۲۲۸۱
۲۲۸۲
۲۲۸۳
۲۲۸۴
۲۲۸۵
۲۲۸۶
۲۲۸۷
۲۲۸۸
۲۲۸۹
۲۲۹۰
۲۲۹۱
۲۲۹۲
۲۲۹۳
۲۲۹۴
۲۲۹۵
۲۲۹۶
۲۲۹۷
۲۲۹۸
۲۲۹۹
۲۳۰۰
۲۳۰۱
۲۳۰۲
۲۳۰۳
۲۳۰۴
۲۳۰۵
۲۳۰۶
۲۳۰۷
۲۳۰۸
۲۳۰۹
۲۳۱۰
۲۳۱۱
۲۳۱۲
۲۳۱۳
۲۳۱۴
۲۳۱۵
۲۳۱۶
۲۳۱۷
۲۳۱۸
۲۳۱۹
۲۳۲۰
۲۳۲۱
۲۳۲۲
۲۳۲۳
۲۳۲۴
۲۳۲۵
۲۳۲۶
۲۳۲۷
۲۳۲۸
۲۳۲۹
۲۳۳۰
۲۳۳۱
۲۳۳۲
۲۳۳۳
۲۳۳۴
۲۳۳۵
۲۳۳۶
۲۳۳۷
۲۳۳۸
۲۳۳۹
۲۳۴۰
۲۳۴۱
۲۳۴۲
۲۳۴۳
۲۳۴۴
۲۳۴۵
۲۳۴۶
۲۳۴۷
۲۳۴۸
۲۳۴۹
۲۳۵۰
۲۳۵۱
۲۳۵۲
۲۳۵۳
۲۳۵۴
۲۳۵۵
۲۳۵۶
۲۳۵۷
۲۳۵۸
۲۳۵۹
۲۳۶۰
۲۳۶۱
۲۳۶۲
۲۳۶۳
۲۳۶۴
۲۳۶۵
۲۳۶۶
۲۳۶۷
۲۳۶۸
۲۳۶۹
۲۳۷۰
۲۳۷۱
۲۳۷۲
۲۳۷۳
۲۳۷۴
۲۳۷۵
۲۳۷۶
۲۳۷۷
۲۳۷۸
۲۳۷۹
۲۳۸۰
۲۳۸۱
۲۳۸۲
۲۳۸۳
۲۳۸۴
۲۳۸۵
۲۳۸۶
۲۳۸۷
۲۳۸۸
۲۳۸۹
۲۳۹۰
۲۳۹۱
۲۳۹۲
۲۳۹۳
۲۳۹۴
۲۳۹۵
۲۳۹۶
۲۳۹۷
۲۳۹۸
۲۳۹۹
۲۴۰۰
۲۴۰۱
۲۴۰۲
۲۴۰۳
۲۴۰۴
۲۴۰۵
۲۴۰۶
۲۴۰۷
۲۴۰۸
۲۴۰۹
۲۴۱۰
۲۴۱۱
۲۴۱۲
۲۴۱۳
۲۴۱۴
۲۴۱۵
۲۴۱۶
۲۴۱۷
۲۴۱۸
۲۴۱۹
۲۴۲۰
۲۴۲۱
۲۴۲۲
۲۴۲۳
۲۴۲۴
۲۴۲۵
۲۴۲۶
۲۴۲۷
۲۴۲۸
۲۴۲۹
۲۴۳۰
۲۴۳۱
۲۴۳۲
۲۴۳۳
۲۴۳۴
۲۴۳۵
۲۴۳۶
۲۴۳۷
۲۴۳۸
۲۴۳۹
۲۴۴۰
۲۴۴۱
۲۴۴۲
۲۴۴۳
۲۴۴۴
۲۴۴۵
۲۴۴۶
۲۴۴۷
۲۴۴۸
۲۴۴۹
۲۴۵۰
۲۴۵۱
۲۴۵۲
۲۴۵۳
۲۴۵۴
۲۴۵۵
۲۴۵۶
۲۴۵۷
۲۴۵۸
۲۴۵۹
۲۴۶۰
۲۴۶۱
۲۴۶۲
۲۴۶۳
۲۴۶۴
۲۴۶۵
۲۴۶۶
۲۴۶۷
۲۴۶۸
۲۴۶۹
۲۴۷۰
۲۴۷۱
۲۴۷۲
۲۴۷۳
۲۴۷۴
۲۴۷۵
۲۴۷۶
۲۴۷۷
۲۴۷۸
۲۴۷۹
۲۴۸۰
۲۴۸۱
۲۴۸۲
۲۴۸۳
۲۴۸۴
۲۴۸۵
۲۴۸۶
۲۴۸۷
۲۴۸۸
۲۴۸۹
۲۴۹۰
۲۴۹۱
۲۴۹۲
۲۴۹۳
۲۴۹۴
۲۴۹۵
۲۴۹۶
۲۴۹۷
۲۴۹۸
۲۴۹۹
۲۵۰۰
۲۵۰۱
۲۵۰۲

copied in 1659 from a manuscript dated 1020. On this manuscript see *Dēnkard*, ed. Dresden, introduction.

D 39, containing *Mādayān ī hazār dādīstān* and some other texts, copied for the Mulla Firoze library in 1878.

R 176, *āwān* of Ḥāfez, 964/1594; and R 165, Bīrūnī's *al-Qānūn al-mas'ūdī*, dated 1677.

The first printed catalogues included the catalogue of the Institute in three parts by B. N. Dhabhar, 1923; printed catalogues of Arabic, Hindustani, Persian, and Turkish manuscripts in the Library by E. Rehatsek, 1873, with a supplementary catalogue by S. A. Brelvi and B. N. Dhabhar, 1917; and printed author's catalogue of the Library, 1928.

The first published catalogues of the Cama and Mulla Firoze libraries were organized according to the Institute's own system of classification. The entire holdings have now been classified according to the Dewey Decimal Classification (16th ed.) and catalogued under modified Anglo-American Catalogue Rules-2 in cardex form. The manuscript collections are classified according to subject; several catalogues have been compiled, and this collection is also in the process of recataloguing. Catalogues of the manuscripts in the Mulla Firoze library have been prepared by Edward Rehatsek, S. A. Brelvi and B. N. Dhabhar, and S. Mehdi Gharavi.

The library is maintained through the general fund of the Institute and occasional donations from supporters. There are also some funds for specified purposes, like the Sir J. J. Modi Library Fund for purchase of books in his areas of interest, the M. L. Hataria Library Fund for maintaining the donor's manuscripts, and the Mrs. Pouruchist R. Cama Memorial Fund for purchase of books.

(KAIKHUSROO M. JAMASPASA)

CAMBADENE, Latin form of Old Persian Kambad(n)da (spelled *ka-ba-da*; Elamite *ka-am-pa-ta*; Babylonian *ka-am-pa-da*; Aramaic *hmbn*), the name of a region (*dahyāuš*) in ancient Media and present Persian Kurdistan. An older theory that the name derives from Elamite Hamban, a tribe living in a tributary basin on the left bank of the Upper Dāla, has now been abandoned (see *bīr HAMBAN*). The Bīsotūn (Behistan) inscription of Darius I implies that in the Achaemenid period Kambada controlled the Zagros road linking Mesopotamia with the Iranian lands (DB 2.27; Kent, *Old Persian*, pp. 121, 123). Isidore of Charax (5) reported that under the Seleucids and the Parthians Cambadene was a satrapy whose main town was Baptaṇa, located in the foothills of a mountain on which was carved a representation of Semiramis. In the opinions of C. Müller (pp. LXXX II.) and J. Marquart (p. 165; cf. *Ērānsahr*, p. 18) this Baptaṇa is simply a corruption of Bagistana, and the evidence of Isidore thus suggests that Cambadene was centered around the town of Bīsotūn. Its territory may have extended to the area around Konkobar (Kangāvar), the next station east of Bagistana according to Isidore (5-6). Mount Kambandus mentioned by Pliny (*Natural History*

6.134, cf. 5.98, with Marquart's corrections) may be identified with the Kūh-e Zarna near Ravānsar.

In 522 B.C., while Darius was in Babylon, the Median Fravartīš rose in rebellion in Media, threatening the vital line of communication through the Zagros. Darius immediately sent a token force of Medes and Persians under Vidarna (Hydarnes; q.v.), one of Darius's six helpers, to prevent the southward expansion of the rebels. Vidarna defeated a contingent of Fravartīš's supporters near a town called Maruš and remained in the district of Kambada until Darius himself could advance against Fravartīš (DB 2.18-29).

Bibliography: J. C. Greenfield and B. Porten, *The Bisitun Inscription of Darius the Great. Aramaic Version*, Corpus Inscr. Iran. I/V: Texts I, London, 1982, pp. 22, 24, 25. W. Hinz, in *Texte aus der Umwelt des Alten Testaments* I/4: Texte I, Gütersloh, 1984, p. 431 (Elamite version of the Bīsotūn inscription). Isidore of Charax, ed. C. Müller in *Geographi Graeci Minores*, Paris, 1855, pp. 244ff.; Eng. tr. W. G. Shoff, *Parthian Stations*, Philadelphia, 1914; 2nd ed., 1976. P. J. Junge, *Darius I. König der Perser*, Leipzig, 1944, pp. 54, 170, n. 24. J. Marquart, *Untersuchungen zur Geschichte von Ērān II*, Leipzig, 1905. E. N. von Voigtlander, *The Bisitun Inscription of Darius the Great. Babylonian Version*, Corpus Inscr. Iran. I/II: Texts I, London, 1978, pp. 24, 57. F. H. Weissbach, "Bagistana," in Pauly-Wissowa, II/2, cols. 2769-71, and "Kambadēnē," *ibid.*, X/2, cols. 1807-08.

(A. SHAPUR SHAHBAZI)

CAMBRIDGE HISTORY OF IRAN, a survey of the history and historical geography of the land which is present-day Iran, as well as other territories inhabited by peoples of Iranian descent, from prehistoric times up to the present in seven volumes (vol. III being a double volume), of which the first volume was published in 1968 and the last in 1989.

The idea of a survey of the history and cultural achievements of Iran was conceived in 1959 by Arthur J. Arberry, professor of Arabic at Cambridge University, and Qods Nakha'i (Naka'i), then Persian ambassador in London. The idea owed its fulfillment to a generous subsidy offered by the National Iranian Oil Company (£25,000). After the exhaustion of the foundation fund, additional subvention was granted by the Foundation for Iranian Studies, Washington D.C. (volume II). The Yarsinaters' Fund, Columbia University (volumes VI and VII), and Prince Abounasr Azod (Abū Naṣr 'Azod; volume VII).

The Cambridge University Press agreed to publish the survey, which was to be known as *The Cambridge History of Iran* and would take its place beside *The Cambridge Ancient History* and other Cambridge histories, and Arberry invited a number of distinguished scholars to join him in forming a board of editors. The first meeting was held in January 1961. The following have served as members of the board from its inception until the present: A. J. Arberry (1961-69; chairman), Sir Harold Bailey (1961-; chairman 1970-), Ann K. S.